

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 25 mei 2023 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerding, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heren M.P.A. van Oostrum en A.L.R. Posthuma, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Afwezig: mevrouw M.H.R. Persoon en de heer B.W. Reinke.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Voorschoten van 25 mei 2023. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Persoon van Voorschoten Lokaal en de heer Reinke van de VVD.

Voor de agenda is er met betrekking tot het vragenuur een toevoeging van de heer Posthuma van de PvdA over de beantwoording van bewonersbrieven. Ik constateer dat er verder geen punten zijn ten aanzien van de vaststelling van de agenda.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter:** De spreektijd is 18 minuten per fractie en 34 minuten voor het college. We hebben een lange agenda, met een trits van moties en amendementen. Ik heb altijd ervaren dat hoe langer de agenda is, hoe efficiënter we vergaderen. Ik zie de lady's rechts van mij al jaknikken. Daar verwacht ik dus heel veel van en we gaan er vanavond met z'n allen voor.

2. Vaststellen raadsnotulen van 5 april 2023 en 11 mei 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Wat brief 2139 betreft, het afschrift van de brief aan het college van het Comité Leidseweg Noord over het Arsenaal-Segaarterrein, zouden wij graag zien dat van de beantwoording door het college ook een afschrift naar de raad wordt gestuurd.

De **voorzitter:** Prima, een afschrift van de brief gaat naar de raad. Mevrouw Van der Krogt had hetzelfde punt. Bij dezen wordt deze vraag doorgeleid door het college en uitgevoerd.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

- *Gemeentelijk beleid ten aanzien van bewonersbrieven*

De **voorzitter**: De heer Posthuma van de PvdA wil een vraag stellen over het gemeentelijk beleid ten aanzien van bewonersbrieven. Ik ga die vraag beantwoorden als portefeuillehouder. Ik wil de heer Bremmer dus verzoeken om het voorzitterschap even van mij over te nemen.

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik licht het nog even toe voor de mensen die meekijken en meeluisteren. In dit vragenuur behandelen we een vraag van de heer Posthuma van de Partij van de Arbeid over gemeentelijk beleid met betrekking tot bewonersbrieven. De gang van zaken is dat de vragensteller, dus de heer Posthuma van de Partij van de Arbeid, in de eerste termijn zijn vragen stelt en dat de portefeuillehouder, de burgemeester, de vragen beantwoordt. In de tweede termijn krijgen de andere leden na de vragensteller de gelegenheid om beknopte aanvullende vragen te stellen. Daarbij houden we het conform onze afspraak bij vragen aan de portefeuillehouder. Het vragenuur is niet bedoeld voor interrupties en onderling debat, zoals de rest van de agendapunten.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij krijgen signalen van verschillende bewoners dat er nauwelijks antwoord komt op brieven die naar de gemeente gestuurd worden. Dat deed bij mij de vraag rijzen wat eigenlijk het beleid van de gemeente Voorschoten is omtrent bewonersbrieven. Nog belangrijker: wat kunnen bewoners van de gemeente verwachten als zij een brief of mail naar de gemeente sturen? Dat is mijn vraag.

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Het beleid is als volgt. Iedere inwoner die ons een brief stuurt, krijgt een ontvangstbevestiging. Dat is stap één. Dan volgt uiteraard de inhoudelijke beantwoording. De wettelijke termijn daarvoor is zes weken, maar het moge helder zijn dat we altijd streven naar een veel eerdere beantwoording. Als het langer duurt dan zes weken - want sommige vragen vergen gewoon een lange tijd - krijgt de betreffende bewoner een bericht daarvan, met tevens de termijn waarbinnen we verwachten dat de vraag wel kan worden beantwoord. Gelukkig nemen we tegenwoordig ook steeds vaker telefonisch contact op om de vraag of vragen die in de brief staan, met elkaar te bespreken, want soms ligt er een vraag achter een vraag. Dat is ongeveer het gemeentelijk beleid. Indien er casussen zijn waarin dit mogelijk niet goed is gegaan, hoor ik dat uiteraard graag, want dan kunnen we daarnaar kijken.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de burgemeester voor de heldere beantwoording van de vragen. Ik ga in op het laatste punt van de burgemeester: indien het beleid dat nu in theorie wordt besproken, niet de realiteit is, waar kunnen de bewoners zich dan toe wenden?

Burgemeester **Stemerdink**: Voorzitter. Ik ben even aan het denken. Laat het mij altijd weten. Dat vind ik prima, want dan zorg ik ervoor dat het wordt uitgezocht in de ambtelijke organisatie. Maar ik kan mij voorstellen dat mensen wellicht een drempel zouden kunnen ervaren om mij te gaan mailen. Daarom ben ik nu even hardop aan het denken. Er bestaat ook altijd de mogelijkheid om de wethouder of het algemene e-mailadres te mailen en te vragen waar het antwoord blijft. Het hangt volgens mij ook een beetje af van de casus en in welke hoek het ligt. Daarom dit brede antwoord, maar uiteraard hoor ik het altijd graag, als mensen dat makkelijk vinden. Dan zorg ik ervoor dat het wordt doorgeleid.

De **voorzitter**: Ik zie de heer Posthuma knikken. Ik denk dus dat het antwoord duidelijk is.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ik hoorde de burgemeester zeggen dat er ook weleens telefonische reacties worden gegeven. Worden daar ook aantekeningen van gemaakt in het dossier, zodat die terug kunnen worden gevonden? Want als mensen vervolgens klagen dat ze geen antwoord hebben gekregen, is het belangrijk dat we dit met elkaar terug kunnen vinden. Dus wordt daar ook een notitie van gemaakt?

Burgemeester **Stemerdink**: Ja, daarvan wordt zeker een notitie gemaakt, bijvoorbeeld als wordt afgesproken dat de brief is afgedaan met het telefoontje. Dan wordt daar een aantekening van gemaakt, met datum, de naam van de persoon en een hele korte beschrijving van de inhoud van het telefoongesprek, zodat inderdaad daarop kan worden teruggevallen als daar vragen over komen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen andere vragen zijn. Ik sluit dit agendapunt af en geef de leiding terug aan de voorzitter van de raad, mevrouw Stermerdink.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

5. Hamerstukken:

5.1. Aansluiten inkoopbeleid jeugdhulp Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/23/074539/341419);

5.2. Tweede wijziging Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2003 (raadsregistratienummer Z/23/076178/350268)

De voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Startnotitie Jan Evertsenlaan (raadsregistratienummer Z/23/074062/338730)

De **voorzitter**: Met dit raadsvoorstel ligt een startnotitie voor over de bouwontwikkeling aan de Jan Evertsenlaan. De startnotitie is bedoeld om als raad kaders mee te geven voor de afbakening van het onderwerp en het proces van totstandkoming van de bouwontwikkeling aan de Jan Evertsenlaan. Er zijn een motie en twee amendementen aangekondigd. Ik verzoek u om dat bij de indiening expliciet aan te geven, met het nummer erbij, zodat we weten dat de motie of het amendement is ingediend.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Inwoners willen een consistent bestuur en duidelijkheid. Stakeholders, van raad tot ontwikkelaar, willen zo snel mogelijk aan de slag. We moeten de te grote groep woningzoekenden zo spoedig mogelijk verkleinen. Halverwege een hobbelig proces ligt nu de startnotitie voor. Dat is uitermate onhandig, maar het is wat het is. De raad mag zijn wensen vanavond uiten, maar daarmee kan de raad het lopende proces verstoren als de raad die in de startnotitie vastlegt. We leren nu allemaal waar en hoe het beter kan en moet, maar we moeten nu wel iets besluiten. Tegenstemmen helpt namelijk ook niemand. Met ongecorrigeerd voorstemmen leveren we als raad onze kracht in. Dat vindt D66 te ver gaan. Met amendement 203, dat D66 gezamenlijk met een hele trits partijen indient, zeggen wij dat we kennisnemen van de startnotitie, dat we de vier voorwaarden uit informatiebrief 088 nog steeds als uitgangspunt zien en dat het college natuurlijk meer dan 25% sociale woningen en ook middenhuur mag realiseren. Graag zelfs, mits dit past binnen de overige uitgangspunten. In informatiebrief 088 staat niet dat die middenhuur vervalt. Dat is naar ons beste weten ook nooit de bedoeling van het college geweest. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks, de VVD, de SP, het CDA en de PvdA, luidt:

Amendement 203.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/074062/338730 d.d. 7 maart 2023,

constaterende dat:

- a. het proces rond de herontwikkeling Jan Evertsenlaan al loopt sinds 2018 en omwonenden gedurende die periode actief betrokken zijn;*
- b. in informatiebrief 088 (d.d. 11 december 2019) voorwaarden zijn omschreven;*
- c. de geactualiseerde Woonvisie 2019-2022 leidend is en de aankomende Woonvisie 2023 en verder leidend wordt;*

overwegende dat:

- a. het moment voor deze startnotitie te laat in het reeds gestarte proces is;*
- b. het wenselijk is om een startnotitie zo vroeg mogelijk in het proces op te nemen;*
- c. het college nog een ruimtelijk uitwerkingskader ter vaststelling voorlegt aan de raad;*

Besluit het beslispunt van het raadsvoorstel te vervangen door:

1. *Kennis te nemen van de startnotitie Jan Evertsenlaan.*
2. *De vier door het college gestelde voorwaarden in informatiebrief 088 (d.d. 11 december 2019) te weten (citaat):*
 - "- 'groen blijft groen': het bestaande groen moet gehandhaafd blijven óf, als er openbaar groen moet wijken, moet dit elders in het plangebied worden gecompenseerd;*
 - in het woningbouwprogramma moet 25% sociale huur zijn opgenomen;*
 - de maatschappelijke functie (gezondheidscentrum) behoudt een plaats in het plan;*
 - de bebouwing naar aard en schaal moet passen in de omgeving."*

mee te nemen als uitgangspunten voor de volgende stappen in dit proces."

Er staan vanavond meer startnotities op de agenda die naar onze smaak nogal bijzonder zijn. We willen dan ook in het presidium spreken over verbeterpunten en over de manier waarop we startnotities een plek gaan geven, zodat de raad daadwerkelijk aan de voorkant gaat sturen, want dat is de bedoeling. Daar zijn de startnotities voor bedoeld. Mijn fractie wil namelijk graag over de inhoud spreken en wil gefaciliteerd worden om de best mogelijke besluiten te nemen, want daarom zijn we raadslid geworden.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Veel van wat ik keurig had opgeschreven, is al door mevrouw Schroot vermeld. Wij hebben heel erg gekeken naar de afbakening van het onderwerp, zoals ook de bedoeling is bij een startnotitie. Belangrijk voor ons is dat ook de in 2018 gestelde kaders en voorwaarden opgenomen zijn in de plannen rondom de herontwikkeling. Daarbij willen we opmerken dat we de inzet van de wethouder om het aantal sociale woningen te vergroten, zeer waarderen. In de commissievergadering van deze cyclus is gesproken over duidelijkheid over de oppervlakte van het gezondheidscentrum en het behoud van groen, maar dan niet op daken. Omwonenden vragen hier deze week in een brief aan de leden van de commissie WRG nogmaals aandacht voor. Dat willen wij ook bij dezen doen. We willen de wethouder ook verzoeken om de in 2018 gestelde kaders op te nemen in de ruimtelijke uitwerkingskaders, waarbij het niemand zal verbazen dat wij graag rekening willen houden met het behoud van groen en dat we dat belangrijk vinden. Daarom zijn wij mede-indiener van amendement 203.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik dank het college en wethouder Van der Elst voor de startnotitie. Het traject aan de Jan Evertsenlaan is reeds een tijd gaande. Wij als Voorschoten Lokaal vinden dat er nu snel aan de slag gegaan moet worden met de nieuwbouw. Hoewel de startnotitie eigenlijk aan het begin van een proces in onze raad hoort te liggen, juichen wij toe dat er al begonnen is aan een participatietraject. Dit reeds gestarte traject heeft voor een belangrijk deel het zogenoemde net opgehaald bij de betrokken partijen en omwonenden of is daar nog mee bezig. Het benadrukken van de belangrijkste wensen vindt plaats middels het breed ingediende amendement 203, dat wij als Voorschoten Lokaal graag ondertekenen. We willen dus graag onderdeel zijn van de trits waarnaar mevrouw Schroot verwees. De combinatie van de startnotitie met de kaders in het amendement stemt ons hoopvol voor een goede uitkomst waarmee alle betrokken partijen, met name de inwoners, bij het bereiken van de eindstreep tevreden kunnen zijn.

Ten aanzien van motie 283 kan ik niets anders zeggen dan dat zij zeer sympathiek is en bijna een open deur. Het openbaar bestuur van de gemeente Voorschoten, zeker het huidige college, probeert immers met alles wat het doet te komen tot een goed evenwicht tussen publieke belangen en private belangen. Wellicht kan de heer Posthuma toelichten waarom hij denkt dat in dit geval deze motie nodig is en dus waar de schoen ten aanzien van dit project wringt.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. In de commissie is al uitgebreid stilgestaan bij de startnotitie Jan Evertsenlaan. Er waren toen heel veel mensen aanwezig op de publieke tribune, onder anderen van de Jan Evertsenlaan en omgeving. De zorgen van de omwonenden ten aanzien van groen en de bebouwing zijn groot. We hechten er daarom waarde aan dat de eerder door het college vastgestelde uitgangspunten ten aanzien van de bebouwing bij de startnotitie nogmaals worden bevestigd. We zijn dan ook blij met het amendement; dat onderschrijven we ook.

Mevrouw Schroot had het er al over: de startnotitie is inderdaad een onderwerp waar we nog eens met elkaar bij stil moeten staan, niet alleen bij de timing van de startnotities, maar ook om nog eens te kijken of dit het doel is dat we hebben en of het alleen proces of ook inhoud moet zijn; daar hebben we het ook al een paar keer over gehad. Wij zouden dit graag in de commissie P&C bespreken. Wij denken dat dat een iets betere plek is dan in het presidium, maar verder denk ik dat we elkaar daar prima in kunnen vinden. Het is goed om daar eens met elkaar bij stil te staan. Wij onderschrijven dus ook dit amendement.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik kan me grotendeels aansluiten bij vorige sprekers. Mevrouw Schroot van D66 vatte het heel goed samen: het is een hobbelig proces geweest. Dat hebben we allemaal ervaren, de bewoners van de omgeving van dit projectplan niet in de laatste plaats. Het is inderdaad een beetje vreemd dat een instrument voor voorkantsturing naar de raad wordt gestuurd of in de raad komt op het moment dat het participatietraject eigenlijk al langere tijd gaande is. Daar zijn redenen voor. Wellicht kan de wethouder daar zijn licht nog over laten schijnen, maar ik denk dat de manier waarop wij hier als raad nu mee omgaan, een goede oplossing is. Daardoor komt het college niet in de knel en kunnen de bewoners, de ontwikkelaars, het gezondheidscentrum en eenieder die hierbij betrokken is, op een goede manier verder. Dat is wel meteen een punt, want op een goede manier verdergaan is belangrijk. De zorgen zijn er. Er moeten best nog wel wat zaken uitgezocht worden. Ik zit toch nog een beetje met de claim op het vloeroppervlak van het gezondheidscentrum, want die is verder niet onderbouwd. Dat vind ik nog steeds lastig. Wij willen dus vragen dat er geen onomkeerbare beslissingen worden genomen voordat het uitwerkingsplan naar de raad is gestuurd. Verder een groot compliment aan mevrouw Schroot, want die heeft heel veel werk verzet bij deze startnotities. Dat wil ik hier gezegd hebben. Uiteraard ondersteunen wij amendement 203. Wij zijn heel blij dat de voorwaarden van het college uit 2018 zijn meegenomen, want die vormen ook voor de bewoners echt een goede basis om wat beter gekaderd en vol vertrouwen hiermee verder te gaan.

In motie 283 van de PvdA wordt gevraagd om een stukje flexibiliteit. Dat klinkt heel sympathiek. Volgens mij is het minste wat je van een bestuurder mag verwachten dat er met enige mate van flexibiliteit wordt gehandeld. Volgens mij vraagt de Partij van de Arbeid het college dus om zijn werk zo goed mogelijk uit te voeren. Daar kan je niet tegen zijn, maar wellicht kan het college zijn licht nog eens laten schijnen over hoe het naar deze motie kijkt. Dan hoor ik straks wel van de PvdA hoe zij dat duidt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het begint zo langzamerhand een gewoonte te worden, maar ik kan me heel goed vinden in de woorden van de heer Lavrijsen.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Terecht!

De heer **Maassen** (SP): Dat is ook terecht, want hij uitte een paar heel belangrijke zorgen. Over het proces heeft mevrouw Schroot al heel veel gezegd. Daar sluit de SP-fractie zich bij aan. Aan de ene kant wil je dat er een goed besluit wordt genomen waarmee een aantal waarden heel goed en duidelijk worden vastgelegd, zodat mensen weten wat ze kunnen verwachten. Aan de andere kant weten we allemaal hoe groot het tekort aan woningen, met name betaalbare woningen, in Voorschoten is en wil je ook haast maken. Dat is de koorddansact die de raad vanavond moet doen.

Ik sluit me ook heel erg aan bij de woorden van de heer Lavrijsen over het gezondheidscentrum. Het uitgangspunt van de bouwer en van het gezondheidscentrum is inderdaad dat het vloeroppervlak van het gezondheidscentrum verdubbelt. Die claim wordt op geen enkele manier onderbouwd. Ik snap heel goed dat de omwonenden daarvan zeggen: is dat wel nodig? Want als je het vloeroppervlak van het gezondheidscentrum verdubbelt, ben je al twee etages kwijt aan het gezondheidscentrum. Als je daar dan nog woningen bovenop gaat doen, ga je al snel heel ver de hoogte in. Bovendien is er ook nog een claim op de groene ruimte. Dat zijn eigenlijk twee ongewenste ontwikkelingen. De vraag is hoe je snel kan doorgaan met dit bouwproces en tegelijkertijd die ongewenste ontwikkelingen - het bebouwen van het groen en te veel de hoogte in bouwen - kan tegengaan. Mijn fractie denkt dat het amendement van mevrouw Schroot daar in ieder geval een goede basis voor biedt, maar ik sluit me ook zeker aan bij de oproep van de heer Lavrijsen om geen onomkeerbare besluiten te nemen over het vloeroppervlak van het gezondheidscentrum.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Een aantal partijen hebben er al op gewezen dat dit allemaal niet de schoonheidsprijs verdient. Ik dank nogmaals D66 voor het goede werk dat is gedaan om het amendement op te dienen. In de commissievergadering heeft collega Ad de Graaf van de Partij van de Arbeid al aangegeven voor welke ongelofelijk lastige opgave we staan. We hebben belangen van de projectontwikkelaar, belangen van de omwonenden, belangen van het gezondheidscentrum en publieke belangen, die de gemeente eigenlijk moet vertegenwoordigen. Er zijn drie dingen die een beetje haaks door elkaar lopen: de hoogte van de bebouwing, het bebouwde oppervlak in relatie tot groen en wat voor type gezondheidscentrum we erin krijgen en de grootte daarvan. Als Partij van de Arbeid staan we natuurlijk zeker voor betaalbare woningen. Ik wil ook mijn collega Maassen bijvallen: het is belangrijk dat we die koorddansact op een goede wijze vorm weten te geven. Maar het is ook belangrijk in het geheel dat we aangeven dat, als een bepaald besluit wordt genomen - want er wordt in dit stuk één voorkeursvariant gevraagd - ook helder wordt gemaakt waarom we tot die voorkeursvariant zijn gekomen. Dat is de reden waarom we amendement 200 indienen. De belangen van het gezondheidscentrum en de belangen van de projectontwikkelaar zijn heel helder en heel smart opgeschreven, tot op de vierkante meter nauwkeurig, terwijl de belangen van de bewoners, die zichzelf heel duidelijk hebben ingediend, er niet in staan. Ik vind het daarom van belang om dit amendement in te dienen, zodat ook in de startnotitie heel duidelijk wordt vastgelegd welke behoeften de bewoners hebben, zodat het college op een later tijdstip heel duidelijk kan aangeven waarom het daar, beargumenteerd dan, van afgeweken is. Dat ontbreekt heel duidelijk in dit hele stuk. Ik vind dit echt een omissie en ik vraag echt om dat aan te passen. Vandaar het amendement, dat we samen met de SP indienen. Het amendement luidt:

Amendement 200.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel Z/23/074062/338730:

constaterende dat:

- a. de startnotitie bedoeld is om als gemeenteraad kaders mee te geven m.b.t. de afbakening van het onderwerp en het proces van totstandkoming van de bouwontwikkeling aan de Jan Evertsenlaan;*
- b. de raad door het college wordt gevraagd in te stemmen met het voorstel en waar gewenst bij te sturen;*

overwegende dat:

- a. onze gemeente voor de opgave staat te zorgen voor een uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen en huur- en koopwoningen voor het middensegment;*
- b. deze bouwopgave vooral moet worden gerealiseerd binnen de bebouwde omgeving, van invloed is op de bestaande ruimtelijke ordening binnen een wijk en belangen van omwonenden kan raken;*
- c. een zorgvuldig participatieproces gebaat is met heldere procesafspraken en duidelijke kaders die evenwel niet in beton gegoten behoren te zijn;*

stelt vast dat in de startnotitie verwoord staat wat de standpunten van de verschillende belangengroepen zijn: 'Het gezondheidscentrum wenst hun huisvesting te vernieuwen om aan de hedendaagse standaard te kunnen voldoen en daarbij uit te breiden van 600 m² naar 1.200 m² vloeroppervlak. De ambitie van de ontwikkelaar is om dit te realiseren i.c.m. circa 40 appartementen. De omwonenden willen de wijk leefbaar houden; zij stellen dat het weinige groen in deze wijk behouden moet blijven, dat er niet meer m² bebouwd mag worden dan in de huidige situatie en dat de nieuwbouw proportioneel moet zijn: d.w.z. een lage bouwhoogte.' (Bladzijde 6 startnotitie);

van mening dat:

- a. de wens van de bewoners minder geëxpliciteerd staat in de startnotitie in vergelijking met de wensen van de projectontwikkelaar en de wensen van het gezondheidscentrum;*
- b. de wens van de bewoner duidelijker en specifiek in de startnotitie moet worden omschreven;*

Besluit de tekst op de bladzijde 6 van de startnotitie Jan Evertsenlaan te wijzigen (de niet cursief gedrukte tekst):

'De omwonenden willen de wijk leefbaar houden; zij stellen dat het weinige groen in deze wijk behouden moet blijven, dat er niet meer dan 930 m2 bebouwd mag worden dan in de huidige situatie het geval is en dat de nieuwbouw in hun ogen proportioneel moet zijn: d.w.z. niet meer dan twee bouwlagen boven op het nieuw te bouwen gezondheidscentrum.'

en gaat over tot de orde van de dag.

Dan nog even over het gezondheidscentrum. Meneer Lavrijsen begon daarmee en maakte een heel terecht punt: er is geen enkele onderbouwing waarom het zo groot zou moeten zijn. Volgens mij is in het document al vastgesteld dat het meer een lokale behoefte zou zijn. Dan hebben we het dus over een huisarts, een apotheek, fysiotherapie en andere therapieën die je daar kunt hebben. Het huidige gezondheidscentrum zit al op 600 vierkante meter. Dat deel van de protestantse kerk die daar ook was, is 300 vierkante meter. Een gemiddelde apotheek - ik heb zelf wat research gedaan - zit tussen 200 en 300 vierkante meter. Als je er allerlei extra dingen bij wil gaan doen, is de vraag dus echt waar die extra 300 vierkante meter precies naartoe moet gaan. Ik wil graag van het college horen wat die argumentatie precies is, want in mijn ogen wordt hiermee echt ongelofelijk veel ruimte gepakt in dat gebied, waar al best veel bebouwing is.

Dan de motie waar de heer Van Duivendijk aan refereerde. Wij vinden het belangrijk dat er in alle oprechtheid creatief gekeken wordt. Het kan zijn dat dit in de ogen van een aantal mensen een open deur is, maar we hebben in de afgelopen periode te vaak gezien dat er niet creatief is gekeken. Bij verschillende bouwprojecten is niet gekeken hoe het ook op een andere manier kan gaan en hoe tegelijkertijd tegemoet kan worden gekomen aan de belangen van de verschillende partijen in het geheel. Ik heb de indruk, ook op basis van de gesprekken die ik met bewoners heb gehad, dat een aantal partijen mogelijk sterker staan in het proces. Ik maak me daar nadrukkelijk zorgen over. Door deze motie in te dienen roepen we het college op om daar op een goede manier bij stil te staan. De motie luidt:

"Motie 283.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien de startnotitie Jan Evertsenlaan,

constaterende dat:

- a. de startnotities in algemene zin bedoeld zijn om als gemeenteraad kaders mee te geven m.b.t. de afbakening van het onderwerp, en het proces van totstandkoming van de bouwontwikkeling;*
- b. er bij twee van de drie projecten onrust bij omwonenden is ontstaan over de gestelde ontwikkelingen en het ontbreken van kaders;*

overwegende dat:

- a. onze gemeente voor de opgave staat te zorgen voor een uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen en huur- en koopwoningen voor het middensegment;*
- b. deze bouwopgave vooral moet worden gerealiseerd binnen de bebouwde omgeving, van invloed is op de bestaande ruimtelijke ordening binnen een wijk en de belangen van omwonenden kan raken;*
- c. een zorgvuldig participatieproces gebaat is met heldere procesafspraken en duidelijke kaders die evenwel niet in beton gegoten behoren te zijn;*
- d. het publieke, private en commerciële belang met elkaar in evenwicht dienen te komen;*

verzoekt het college voor het plan Jan Evertsenlaan creatieve benaderingen te zoeken om te komen tot een goed evenwicht tussen het publieke belang van het realiseren van betaalbare woningen en het private belang van een prettige leefomgeving,

en gaat over tot de orde van de dag."

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Dit is een bijzonder agendapunt, want het is op forse manieren verweven met een paar agendapunten die hierna komen. Daarom zou ik willen beginnen met een bijzonder woord van dank aan mevrouw Schroot, die los van de enorme hoeveelheid tijd die ze in drie agendapunten heeft gestoken, ook een hoge mate van creativiteit aan de dag heeft gelegd bij het op het goede moment voorstellen van de juiste formulering van dat wat maar liefst drie agendapunten in één klap lijken los te trekken. Nogmaals dank daarvoor.

Zoals amendement 203 nu is opgesteld, met de essentiële toevoeging bij punt 3 van de constatering, kan het college ermee leven en hebben we alle ruimte om dat te doen wat volgens ons voor de samenleving in totaal goed is en om met een afgewogen voorstel naar de raad te kunnen komen om het per saldo twee keer aan u voor te leggen: een keer in het uitwerkingsplan en een keer in de nadere opvolging, die daarna gaat komen.

De groene kaders zoals die in 2018 geformuleerd zijn in een collegebesluit dat in 2019 werd opgevolgd door een raadsinformatiebrief, zijn in feite meegenomen in de blanco lei waar we opnieuw mee gestart zijn. We gaan onze uiterste best doen om daar zo goed mogelijk aan tegemoet te komen, maar dat is dus een onderdeel van de participatie.

Meneer Lavrijsen vroeg: waarom nu pas? Ik denk dat ik er vanuit het college verstandig aan doe om daar nu niet al te gedetailleerd op in te gaan. Wat mij betreft stellen we voor dat de conclusie is dat we het samen anders moeten doen. Daar speelt het college zeker ook een rol in, want dit leidt tot een heleboel gedoe. De mensen die buiten lopen, in Voorschoten werken en wonen en hun ding doen, worden daar niet zonder meer beter van.

Meerdere van u hebben gesproken over de vierkante meters van het gezondheidscentrum. Er is niets besloten en er zal zeker een onderbouwing moeten komen. Er is een keer iets genoemd over 1.200 vierkante meter. Juist dat triggert de noodzaak om tot een onderbouwing te komen. Die zal dus uw kant opkomen, in elk geval een redelijke mate van onderbouwing, dus niet zomaar. U kunt dus verwachten dat er in de stukken die naar de raad komen, een redelijke mate van onderbouwing is van de uitwerking: waarom moet het gezondheidscentrum worden zoals volgens het voorstel dat naar u toe komt en waarom is er wel of niet afgeweken van stukken, zowel van het collegebesluit als van de raadsinformatiebrief, die in het verleden rondgegaan zijn? Het is zeker goed dat we daar nog een keer op terugkomen zonder dan weer een hele nieuwe discussie te beginnen.

Geen partij, noch Weboma, de projectontwikkelaar, noch de initiatiefnemers van het gezondheidscentrum, noch de lokale bewoners en zeker niet de gemeente, die als facilitator en moderator optreedt, staat sterker dan de andere partijen. Het is een participatieproces zoals je dat moet doen.

Amendement 203 lijkt ons dus prima; nogmaals dank, mevrouw Schroot. Amendement 200 van de PvdA en de SP gaat heel concreet in op een aantal wensen die kennelijk geformuleerd zijn door omwonenden. Dat zou wel kunnen, maar als dit letterlijk door hen geformuleerd is, loopt het toch al mee in het participatieproces. Als er een komma anders staat dan de bewoners willen, gaan we op een rare manier ingrijpen in een lopend participatieproces. Dat willen we dus ontraden, want je fietst hiermee echt op detailniveau iets vanaf de dwarskant erin.

De heer **Posthuma** (PvdA): Volgens mij hebben de bewoners dit zelf aan ons geschreven. Het staat daar gewoon letterlijk in. Ik begrijp dus niet wat u nu zegt. Ze hebben het gewoon letterlijk op die manier aan ons gemeld. U heeft het ook op die manier meegekregen. Ik vind het gewoon een beetje raar dat de projectontwikkelaar en het gezondheidscentrum heel duidelijk hun kaders en startpositie kunnen meegeven en dat u nu eigenlijk zegt dat datgene wat de bewoners meegeven, terzijde wordt geschoven. Dat begrijp ik niet.

Wethouder **Van der Elst**: Ik geloof niet dat we het terzijde schuiven. Ik geloof alleen niet dat een amendering door de raad op dit moment het juiste instrumentarium is om participatie vorm te geven. Dat lijkt mij echt een slecht plan. Dat moet je aan de participanten overlaten. Een kip die aan het broeden is, moet dus even met rust gelaten worden. Ik zit daar zelf overigens niet aan tafel.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik begrijp het echt niet. Hoe kan u nou zeggen dat wat de projectontwikkelaar en het gezondheidscentrum inbrengen, wel op die manier vastgesteld mag worden, maar niet datgene wat de bewoners heel luid en duidelijk hebben gezegd? Het is geen rocketscience wat hier staat; dit zijn gewoon de uitgangspunten die zij inbrengen. Dat moet dan toch ook gewoon op die manier geformuleerd kunnen worden? Hoe kan het nou zo zijn dat u dit terzijde schuift?

Wethouder **Van der Elst**: We schuiven het niet terzijde, maar we zijn nu met elkaar niet bezig met een participatieproces, want volgens mij zijn de stakeholders niet eens aanwezig. Ik wil het dus echt binnen die kaders laten en ik wil nu niet via amendementen op detailniveau gaan ingrijpen.

De heer **Maassen** (SP): Ik begrijp echt niet wat de wethouder hier zegt. Hij zegt dat we de input van de stakeholders nu niet gaan meenemen in de startnotitie. Kan de wethouder mij dan uitleggen waarom de input van de bouwer en het gezondheidscentrum in de startnotitie staat?

Wethouder **Van der Elst**: De startpunten zijn overeengekomen met de participanten. Toen we met een blanco lei opnieuw begonnen, hebben we niet afgesproken dat we de optie openlaten om halverwege het participatieproces middels amendementen nog kaderstellende toevoegingen te doen. Het past dus gewoon niet in het afgesproken proces; daarom.

De heer **Maassen** (SP): Ik kan me voorstellen dat je hebt afgesproken dat er bepaalde kaders zijn, maar als de kaders vervolgens eenzijdig worden opgeschreven, is het aan ons in de gemeenteraad om te zeggen: wacht eens even; wij willen hier een gelijk speelveld in hebben. Dit amendement doet niks anders dan het speelveld gelijk trekken en ook de uitgangspunten van de bewoners, net als die van de andere participanten, in de startnotitie opnemen.

Wethouder **Van der Elst**: Toen we over een blanco lei spraken, zijn de uitgangspunten onderling overeengekomen. Die zijn niet eenzijdig opgelegd. Ik was erbij toen we begonnen. Daar is dus geen sprake van. Ik zou graag niet de hele discussie over de achtergrond van amendement 203 willen gaan herhalen, want daar zijn we juist op een prettige wijze uit gekomen.

Tot slot een reactie op motie 283. Je kan moeilijk tegen het zoeken van een goed evenwicht tussen publieke belangen en private belangen zijn. De vraag is echter wat het college sinds zijn aantreden samen met onze ambtenaren aan het doen is. Dat is exact dát. Je kan er niet tegen zijn, maar als morgen blijkt dat het college en al onze ambtenaren op een zuivere, evenwichtige en goede manier publieke en private belangen afwegen, komt dat dus niet door deze motie. Verder wil ik dit graag aan de raad overlaten.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik zal reageren op amendement 200. We onderschrijven dat het natuurlijk best gek is dat we iets vaststellen en ter kennisgeving aannemen en vervolgens toch nog iets toevoegen. Dat vinden we best een heel lastig punt. Om die reden kunnen we daar niet in meegaan. Tegelijkertijd denken we dat wat de bewoners inbrengen, op de een of andere manier ook duidelijk moet worden. Wellicht kan de wethouder dit oplossen door nog een informatiebrief, een memo of iets dergelijks met de standpunten naar de raad te sturen als een soort addendum. Ik weet niet of dat haalbaar is.

We kunnen niet tegen creativiteit zijn, maar motie 283 is niet echt de meest creatieve motie die ik van de PvdA heb vernomen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij zijn aan het zoeken gegaan. We waren bang dat de balans tussen wat de projectontwikkelaar wilde en wat de omwonenden wilden, in de startnotitie kwijt was. Dat was ook precies de reden waarom wij amendement 203 mede hebben ingediend. Dat is voor ons de reden om nog niet mee te gaan met amendement 200, omdat daarin de voorwaarden van de projectontwikkelaar juist weer worden genoemd. Wij gaan daar dus niet in mee en ook niet in de motie.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik voel wel wat voor de oproep van mevrouw Schroot met betrekking tot amendement 200 om de belangen via een informatiebrief

toch een beetje uit te lichten. Dat kan misschien toch nuttig zijn. Ik hoor dus graag wat de wethouder daarvan vindt. We hebben dat zojuist al gehoord, maar ik sta daar open voor.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Er is al veel gezegd. Ik spaar mijn spreektijd, maar met betrekking tot motie 283 wil ik aangeven dat het natuurlijk gebruikelijk is dat het college de afweging maakt tussen het algemeen belang en het specifieke belang van wie dan ook. Wij krijgen ook als raad die afweging natuurlijk nog te maken, want het hele plan komt nog terug bij de raad. Ik wil ook graag die verantwoordelijkheid nemen om uiteindelijk als raadslid datzelfde te doen. Ik denk dus dat het belangrijk is dat wij dat ook als raad uiteindelijk nog doen en kunnen doen.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Ik begrijp zijn punt: laten we nu niet bespreken hoe het komt dat de startnotitie pas op dit moment komt, maar laten we daar op een ander moment echt de tijd voor nemen, zodat we er misschien wat dieper op in kunnen gaan.

Wat amendement 200 en motie 283 betreft: ik voel daar best wel veel bij, maar ik sluit me toch aan bij de woorden en de redentatie van mevrouw Schroot. We gaan het stuk hier immers eigenlijk voor kennisgeving aannemen en niet zozeer vaststellen. Wat de suggestie van mevrouw Schroot betreft om te kijken hoe we die specifieke wensen, die inderdaad zijn geuit, duidelijker kunnen laten terugkomen middels een informatiebrief en verslagen van participatietrajecten: dat loopt nog. Daar zal het dus ongetwijfeld in terugkomen. Laten we het op die manier doen. Ik denk dat de vier voorwaarden uit 2018 die nu in de startnotitie worden opgenomen, ook al veel borging bieden voor de wensen van de bewoners. Dat is precies de reden waarom we dat gedaan hebben.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Om toch nog even terug te komen op motie 283, die we graag in stemming willen laten brengen: het heeft gewoon te maken met het feit dat wij als Partij van de Arbeid zien dat je, als je de verschillende belangen bij elkaar legt, eigenlijk een onmogelijke opgave krijgt en dat het heel lastig is om daaruit te komen. Dat betekent niet dat je op hetzelfde speelveld moet blijven doorgaan, maar dat je het speelveld moet omkeren, ietsje groter of ietsje kleiner moet maken en misschien iets met andere dingen moet doen. We dreigen nu voor een richting te kiezen die lastig kan zijn en die ervoor zorgt dat we uiteindelijk niet met een goede oplossing komen, maar dat er heel veel bezwaren zullen zijn die leiden tot procedures en daarmee tot vertraging. Dat is mijn grote angst als we op deze manier verdergaan. Ik hoop dat ik in dit geval ongelijk krijg, maar ik denk dat ik daar helaas gelijk in ga krijgen.

Wat de woorden van mevrouw Schroot over amendement 200 betreft: wij ondersteunen natuurlijk het door mevrouw Schroot ingediende amendement, maar het gaat natuurlijk niet over het verzachten van de startnotitie, om het zo maar te zeggen. Hoe kan slechts het benoemen van uitgangspunten die bewoners aan het begin van het hele proces hebben ingebracht, in godsnaam ervoor zorgen dat het standpunt van bewoners teniet wordt gedaan? Vervolgens wordt er gekeken of we daar een addendum of een informatiebrief over kunnen maken, terwijl alle dingen die er zijn, juist in die ene startnotitie voorbij zouden moeten komen. Ik vind het dus een hele rare U-bocht die moet worden gemaakt, terwijl het eigenlijk heel simpel kan worden opgelost. Daar hoeft geen ambtenarencapaciteit aan te pas te komen. Je hoeft alleen maar akkoord te gaan met het amendement. Daarmee is het geregeld.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Het idee van mevrouw Schroot, D66, lijkt mij goed. We doen dat graag. Ik ga nog even terug naar wat bij de start - dat was de derde start - de uitgangspunten precies zijn geweest, want er is inderdaad enigszins sprake geweest van cherrypicking, zowel uit het collegebesluit als uit de raadsinformatiebrief. Daar zijn redenen voor en die willen we graag toelichten. En ik wil meer informatie geven over het verloop van het participatieproces; dat is op dit moment nog onzeker, want dat is halverwege. Uit praktische overwegingen zou ik u willen verzoeken om akkoord te gaan met het plan om dat tegelijkertijd met het uitwerkingskader te doen, waarmee we toch al naar de raad komen. Anders blijven de agendapunten zich opstapelen. Als u daarmee akkoord kunt gaan ... We zijn dan nog lang niet aan het eind. U bent dus tijdig betrokken bij hoe we verdergaan.

Mevrouw Van der Wende, CDA: zeker, we realiseren ons absoluut dat raadsleden per fractie en individueel in onderling debat ook voortdurend bezig zijn met die afweging tussen publiek en privaat. Dat is eigenlijk een van de meest essentiële zaken. Die afweging maak je in zorgvuldigheid.

Ten slotte meneer Posthuma, PvdA. Ik heb het gehoord: u stelt voor om halverwege het speelveld om te draaien. Zo kan je naar participatie kijken, maar ik zie dan allemaal gevolgen ontstaan. Ik weet het verder dus niet. We hebben er vertrouwen in dat het goed gaat. Een van onze ambtenaren die hier druk mee bezig zijn, heeft meerdere participatieprocessen gedaan en heeft er echt blijk van gegeven dat hij weet hoe het werkt. Wij denken dat het goed gaat. Heb daar vertrouwen in.

De **voorzitter**: Voor de juistheid, omdat er veel dingen over de tafel zijn gegaan, wil ik uw precieze toezegging aan de raad formuleren. In het uitwerkingskader neemt u het participatieproces mee; is dat de concrete toezegging die u doet aan de raad?

Wethouder **Van der Elst**: Correct: de inhoudelijke beschrijving in grote lijnen van wat er gebeurd is in het participatieproces. In grote lijnen, niet woordelijk.

De **voorzitter**: De inhoudelijke beschrijving van het participatieproces wordt meegenomen bij het uitwerkingskader. Dat is de toezegging die wordt gedaan en die wordt ook als zodanig genoteerd. Ik constateer dat er geen vragen of opmerkingen meer zijn. Ik sluit de beraadslaging. We gaan over tot de stemmingen, waarbij we starten met het meest verstrekkende amendement.

In stemming komt amendement 203 van D66, GroenLinks, de VVD, de SP, het CDA en de PvdA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt amendement 200 van de PvdA en de SP.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 4 tegen 15 stemmen, waarbij de fracties van de PvdA en de SP, de heer Van Oostrum van de fractie van het CDA en de heer Van den Ende van de fractie van Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: De heer Van Oostrum had eerst voorgestemd en wordt als zodanig genoteerd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt motie 283 van de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 14 stemmen, waarbij de fracties van de PvdA, D66 en de SP ervoor hebben gestemd.

8. Startnotitie Jan Wagtendonkstraat (raadsregistratienummer Z/23/074060/338721)

De **voorzitter**: Zoals aangegeven gaat deze startnotitie over de bouwontwikkeling aan de Jan Wagtendonkstraat.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ook dit proces heeft een vervelende start gemaakt. We dringen aan op zorgvuldigheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor onze huisvestingsopgaven bij alle stakeholders, dus inclusief omwonenden. Het valt niet mee, maar we hebben geen andere keus dan allemaal toewerken naar de best mogelijke uitkomst. De maatschappelijke opgaven zijn nu eenmaal van ons allemaal. Daarom dien ik amendement 202 in, met dezelfde motivatie als het eerdere amendement. Het amendement, dat mede wordt ingediend door alle overige fracties, luidt:

"Amendement 202.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel Z/23/074060/338721 d.d. 7 maart 2023,

constaterende dat het proces rond de bouwontwikkeling Jan Wagtendonkstraat al geruime tijd loopt;

overwegende dat:

- a. het moment voor deze startnotitie te laat in het reeds gestarte proces is;*
- b. het wenselijk is om een startnotitie zo vroeg mogelijk in het proces op te nemen;*
- c. het college nog een ruimtelijk uitwerkingskader ter vaststelling voorlegt aan de raad;*

Besluit het beslispunt van het raadsvoorstel te vervangen door:

1. Kennis te nemen van de startnotitie Jan Wagtendonkstraat."

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Wij sluiten ons opnieuw bij het amendement aan, om dezelfde al genoemde redenen. We hebben begrepen dat de participatie opnieuw is gestart en dat er een goed lijntje bestaat. Het is fijn dat we dat merken tijdens de commissievergadering. We wensen de wethouder maar ook de betrokkenen bij de participatie veel succes.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik sluit mij wederom aan bij mevrouw Schroot. Het is al gezegd: het participatietraject is in het verleden hopeloos misgegaan. Dat heeft natuurlijk veel gedaan met het vertrouwen. We hebben wel een opgave te doen. Daar ontkomen we ook op deze plek niet aan. Het is onnodig om te zeggen - maar toch belangrijk om te doen - dat het participatietraject verder zorgvuldig uitgewerkt en uitgevoerd moet worden. Daar hebben wij vertrouwen in.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ook wij vragen aandacht voor de zorgvuldigheid van het participatietraject. We hebben het amendement medeondertekend. We hopen dat het college bij dit project in staat is om snel tot realisatie van woningen te komen, want ook het belang van woningbouw is groot in de gemeente. Dat hebben we al meerdere keren onderschreven.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook Voorschoten Lokaal gaat mee met dit amendement.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. In de commissievergadering noemde PvdA-commissielid De Graaf de Jan Wagtendonkstraat als voorbeeld waarin verschillende behoeftes samenkomen en waarbij je een bijna onwrikbare knoop krijgt als je niet iets doet aan de kaders in het geheel. Zoals het er nu naar uitziet, wordt dat naar onze inschatting een best lastige inschatting. Dat is de reden waarom we bij dit project motie 282 indienen, waarmee we het college toch echt oproepen om breder en anders te kijken en ervoor te zorgen dat de verschillende behoeftes goed kenbaar kunnen worden gemaakt. Ik wil niet zover gaan om allerlei beperkende voorwaarden in te brengen, maar ik roep het college wel echt op om toch slimmer te kijken naar het geheel en misschien de randen van het veld op te zoeken, precies zoals de heer De Graaf in de commissievergadering inbracht. Ik hoor graag van de wethouder of hij daardoor andere inzichten heeft gekregen. De motie luidt:

"Motie 282.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien de startnotitie Jan Wagtendonkstraat,

constaterende dat:

- a. de startnotities in algemene zin bedoeld zijn om als gemeenteraad kaders mee te geven m.b.t. de afbakening van het onderwerp, en het proces van totstandkoming van de bouwontwikkeling;*
- b. er bij het plan Jan Wagtendonkstraat onrust bij bewoners is ontstaan over de gestelde ontwikkelingen en het ontbreken van kaders;*

overwegende dat:

- a. onze gemeente voor de opgave staat te zorgen voor een uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen en huur- en koopwoningen voor het middensegment;
- b. deze bouwopgave vooral moet worden gerealiseerd binnen de bebouwde omgeving, van invloed is op de bestaande ruimtelijke ordening binnen een wijk en de belangen van omwonenden kan raken;
- c. een zorgvuldig participatieproces gebaat is met heldere procesafspraken en duidelijke kaders die evenwel niet in beton gegoten behoren te zijn;
- d. het publieke, private en commerciële belang met elkaar in evenwicht dienen te komen;

verzoekt het college voor het project Jan Wagtendonkstraat creatieve benaderingen te zoeken om te komen tot een goed evenwicht tussen het publieke belang van het realiseren van betaalbare woningen en het private belang van een prettige leefomgeving,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De koorddansact waar ik het bij het vorige agendapunt over had, speelt hier natuurlijk ook. Aan de ene kant heeft Voorschoten behoefte aan betaalbare woningen. Die staan in dit plan. Aan de andere kant wil je natuurlijk dat dit in goed overleg met de inwoners wordt gedaan. Daar is vanaf het begin wel iets op aan te merken geweest. Toch zullen we met de aanpassingen door het unaniem gesteunde amendement kennisnemen van de startnotitie, want net als bij het vorige punt geldt ook hier dat er uiteindelijk betaalbare woningen gerealiseerd moeten worden en dat we daar niet nog langer mee kunnen wachten.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Er zijn niet veel vragen gesteld. Wat het amendement van mevrouw Schroot en alle andere inbrengers betreft ligt het voor de hand dat we dat graag omarmen. Ook bij deze motie van de PvdA laat ik het oordeel aan de raad. Zijn we tot andere inzichten gekomen? Niet echt. We hebben het idee dat we best wel vooruitkomen met elkaar. Wat het koorddansen betreft: als je het samen doet, kan je weleens wat meer houvast vinden dan wanneer je het alleen zou moeten doen. Dat is een van de kansen die je in een participatie moet proberen op te zoeken. Tot nu toe gaat dat volgens mij best aardig.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt amendement 202 van alle fracties.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 282 van de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 14 stemmen, waarbij de fracties van de PvdA, D66 en de SP ervoor hebben gestemd.

9. Startnotitie Raadhuislaan (raadsregistratienummer Z/23/074061/338736)

De **voorzitter**: Als laatste van de drie ruimtelijke ontwikkelingen behandelen we nu de startnotitie voor de bouwontwikkeling aan de Raadhuislaan 41-47.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik wil iedereen hartelijk danken voor alle steun voor alle amendementen. Ik zeg dat maar in één keer voor alles, want anders wordt het zo'n kudde veren die ik uit moet delen. Evenals bij de Evertsenlaan hebben wij moeite met het moment van deze startnotitie. Dat ga ik ook niet herhalen. Met dezelfde motivatie als bij het vorige agendapunt dienen we dan ook amendement 201 in, samen met alle andere fracties. Het amendement luidt:

"Amendement 201.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel Z/23/074061/338736 d.d. 7 maart 2023,

constaterende dat het proces rond de bouwontwikkeling Raadhuislaan al geruime tijd loopt;

overwegende dat:

- a. het moment voor deze startnotitie te laat in het reeds gestarte proces is;*
- b. het wenselijk is om een startnotitie zo vroeg mogelijk in het proces op te nemen;*
- c. het college nog een ruimtelijk uitwerkingskader ter vaststelling voorlegt aan de raad;*

Besluit het besispunt van het raadsvoorstel te vervangen door:

1. Kennis te nemen van de startnotitie bouwontwikkeling Raadhuislaan 41-47."

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Het wordt eentonig, maar dit is natuurlijk de derde in een hele reeks van vergelijkbare startnotities met inderdaad een lastig moment waarop de startnotities naar de raad komen. Nogmaals goed werk van D66; ik steek gewoon twee keer een veer die kant op, maar mevrouw Schroot heeft het dan ook goed gedaan. Wij stemmen uiteraard in.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Dank aan mevrouw Schroot voor het indienen van de amendementen. Ook bij ons lag de startnotitie op een verkeerd moment. Er was al heel veel gestart. Vandaar onze instemming met het amendement. Wij hopen dat er een oplossing gevonden wordt voor de judolessen, want die hebben echt meerwaarde voor de jongeren in ons dorp. Wij van GroenLinks zullen onze ogen en oren openhouden voor een locatie, maar het is niet de taak van de raad om een oplossing te vinden. Dat is ook precies de reden waarom wij vonden dat het accommodatiebeleid bij het sportbeleid moet komen. Wij gaan akkoord met het amendement.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Net als alle andere sprekers heb ik de neiging om dit in het licht van de vorige twee besluiten te bespreken. Eigenlijk is dat niet netjes ten opzichte van het besluit dat we nemen en ten opzichte van de betrokkenen, maar ik doe het toch, want we hebben vandaag nog meer te bespreken. Mijn excuses daarvoor. Ook hierbij geldt: aan de ene kant snelheid willen maken vanwege het grote belang van betaalbare woningen, die er echt moeten komen voor al die mensen die op zoek zijn naar een betaalbare woning en die maar aan het wachten zijn op besluiten die genomen worden; aan de andere kant het belang van een goed participatieproces en een goed proces met de betrokken omwonenden. Hier ligt het wel iets anders; hier speelt het ook al langer. De discussie over Goederaad heeft deze raad eigenlijk al in 2016 gevoerd, toen we als gemeente het pand daadwerkelijk verkochten aan de ontwikkelaar die er nu eigenaar van is. Desalniettemin moet er weleens een keer iets geleverd gaan worden. Dat kunnen we nu niet weer opnieuw gaan vertragen.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. We kunnen alleen maar toejuichen dat er wederom een project gestart wordt voor woningbouw en een nieuw gezondheidscentrum. Daarnaast hopen wij dat Sportschool Goederaad een plekje kan vinden in of nabij de omgeving van de Raadhuislaan. Net als de rest gaan wij gewoon voor het amendement.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij alles wat gezegd is over de judo. In de commissie is onder andere daarbij al stilgestaan. Wij wensen het college succes met de zorgvuldige inpassing van de woningen en de maatschappelijke functies.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Er is al veel gezegd. Ik onderschrijf de hoop van meneer Van den Ende dat Goederaad op een goede plek in de buurt van de Raadhuislaan kan komen. Wij hebben het amendement medeondertekend. De motie luidt:

"Motie 278.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien de startnotitie Raadhuislaan,

constaterende dat:

- a. de startnotities bedoeld zijn om als gemeenteraad kaders mee te geven m.b.t. de afbakening van het onderwerp, en het proces van totstandkoming van de bouwontwikkeling;
- b. er bij twee van de drie projecten, onrust bij omwonenden is ontstaan over de gestelde ontwikkelingen en het ontbreken van kaders;

overwegende dat:

- a. onze gemeente voor de opgave staat te zorgen voor een uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen en huur- en koopwoningen voor het middensegment;
- b. deze bouwopgave vooral moet worden gerealiseerd binnen de bebouwde omgeving, van invloed is op de bestaande ruimtelijke ordening binnen een wijk en de belangen van omwonenden kan raken;
- c. een zorgvuldig participatieproces gebaat is met heldere procesafspraken en duidelijke kaders die evenwel niet in beton gegoten behoren te zijn;
- d. het publieke, private en commerciële belang met elkaar in evenwicht dienen te komen;

verzoekt het college voor het plan Raadhuislaan creatieve benaderingen te zoeken om te komen tot een goed evenwicht tussen het publieke belang van het realiseren van betaalbare woningen en het private belang van een prettige leefomgeving,

en gaat over tot de orde van de dag."

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. We willen graag bevestigen dat ook wij de belangen zien van het judo, de noodzaak van woningbouw, het belang van tempo daarbij maar ook van het daarbij in acht nemen van zorgvuldigheid. Ik kan niet voorbarig zijn, maar heel misschien gloort de hoop dat we allemaal ietsje eerder thuis zijn dankzij de inzet van mevrouw Schroot.

De **voorzitter**: Ik kan niet wachten totdat iedereen vanavond thuiskomt en dat er wordt gezegd: goh, wat fijn dat je zo vroeg thuis bent. Dat is dan te danken aan mevrouw Schroot. Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt amendement 201 van alle fracties.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 278 van de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 14 stemmen, waarbij de fracties van de PvdA, D66 en de SP ervoor hebben gestemd.

10. Startnotitie Uitgangspunten Ambachts- en Baljuwhuis (raadsregistratienummer Z/23/075450/347126)

De **voorzitter**: We bespreken nu de startnotitie over het vervolgproces voor het Ambachts- en Baljuwhuis. Startnotities gaan over de afbakening van het onderwerp en het proces van de beleidsvoorbereiding en de besluitvorming. Het proces leidt in dit geval uiteindelijk tot een toekomstvisie. Deze startnotitie bevat dus ook de uitgangspunten voor het vervolg.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. We hebben in deze raad al heel vaak gesproken over het Ambachts- en Baljuwhuis. Dit zal ook zeker niet de laatste keer zijn dat we het erover hebben. Het is raar om dit nu "een startnotitie" te noemen, gelet op de discussies die we net hebben gehad over de woningbouwplannen, maar tegelijkertijd is het logisch, want er moet een nieuwe start gemaakt worden na het mislukte verkoopproces. In mijn fractie zeiden wij zelfs tegen elkaar: hadden wij maar een uitgangspuntendiscussie gehad voordat we aan dit hele verhaal begonnen.

Als je terugkijkt, is dat immers een van de zaken waardoor het volledig mis is gegaan. In het vorige college is geen beleid uitgestippeld, met als uiteindelijke uitkomst dat het Ambachts- en Baljuwhuis "dan maar" verkocht moest worden. Er is ad hoc gereageerd op een bod. Daarna zijn we van de regen in de oceanen gekomen. Dat gaan we nu proberen te voorkomen. De vraag is of dat lukt, maar dat zullen we allemaal zien in dit proces. Er ligt een uitgangspuntennotitie. Die uitgangspunten zijn op dit moment natuurlijk niet heel politiek. Er gaat gekeken worden wat verstandig is. Aan de hand daarvan besluit het college of het uitgangspunt van de gemeente verkoop of behoud wordt. De SP-fractie heeft altijd gezegd dat het Ambachts- en Baljuwhuis van ons allemaal is en daarom het beste in gemeentehanden kan blijven, maar dat het dan wel goed gebruikt moet worden. In principe zullen we langs die lijnen de plannen beoordelen die voorgesteld gaan worden, maar we zijn heel blij dat er nu daadwerkelijk nagedacht gaat worden over wat we moeten gaan doen met het Ambachts- en Baljuwhuis, want in dit hele proces is naast het feit dat het ad hoc beginnen van een verkoopprocedure misschien niet zo verstandig is, pijnlijk duidelijk geworden dat er echt geen visie was op wat deze gemeente eigenlijk wil met het Ambachts- en Baljuwhuis. Die visie komt er nu wel. Dat juichen wij van harte toe. Die visie zullen wij uiteraard op haar inhoud waarderen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Iedereen hier aan tafel of op de tribune, iedereen in deze ruimte wil een bruisend AB-huis waar Voorschotenaren bij elkaar kunnen komen, dat invulling geeft aan het legaat, dat een toevoeging is voor ons dorp en dat toekomstbestendig is. Volgens mij is niemand op zoek naar halve oplossingen. Wat dat betreft staan onze neuzen dezelfde kant op. In de commissie B&B hebben volgens mij alle fracties laten weten dat deze startnotitie onvoldoende is: geen uitvoering van de amendementen en de fracties waren ook op zoek naar wat er precies in staat. Er wordt meer ingegaan op het hoe dan op wat we willen bereiken met het AB-huis en waarom. Ook missen we de geleerde lessen. "Het voelt niet comfortabel" zei een raadslid. Na het terugkijken van deze commissievergadering en de vergadering van februari 2022 en na gesprekken hier en daar is er bij onze fractie nog steeds niet echt een comfortabel gevoel. Ik hoor graag hoe dit bij de andere fracties zit, maar de vraag is wat je dan als raadslid doet en wat wij als raad samen doen. In de commissie B&B heeft de wethouder laten weten dat het college voornemens is om niet te verkopen, een voorgenomen besluit met consequenties voor de Voorstraat, voor de positie van de huurder, voor de financiën van de gemeente, voor ons allemaal. Wat betekent niet verkopen? Dat betekent enorme investeringen in het pand om dat in de juiste staat te brengen, zodat een huurder ermee verder kan. Het betekent ook onderhoud. Deze financiële consequenties moeten gedragen worden. Er moet dus ergens geld vandaan komen. Waarvandaan? Wat gaan we dan niet doen? Of gaan we misschien inkomsten genereren?

Om achter een plan te staan, moet je weten dat de besluitvorming gedegen heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden en dat het plan een doel en een visie heeft. Nu ligt er een startnotitie voor met tussen de regels door "we verkopen niet" - dat staat er namelijk niet - en met tussen de regels ook onduidelijkheid over waarom het huurcontract niet opgezegd is, met tussen de regels "dit is in het coalitieakkoord afgesproken maar we weten nog niet precies wat de consequenties zijn" en met tussen de regels door "geef ons het vertrouwen om een plan te maken; we hebben nog geen duidelijke, goede argumenten, maar wel een planning". Die planning wijkt trouwens af van wat we in februari 2022 hebben besproken. Hoeveel verder zijn we eigenlijk dan in februari 2022? Nou, we hebben een schadevergoeding moeten betalen, er wordt een onderzoek naar gedaan - heel goed - en het AB-huis is nog steeds niet in gebruik en bruisend, de huurder heeft een sterkere positie, we hebben een nieuw college met een coalitieakkoord waarin we het AB-huis houden en we hebben nog geen financiering. Nogmaals, volgens mij wil iedereen hier aan tafel een bruisend AB-huis. Waarom lukt dat niet? Waarom ligt er niet een plan met investeringskosten, met onderhoudskosten en met wat dit het dorp oplevert? Dit is gevraagd in februari 2020. Natuurlijk startte het college niet direct na de verkiezingen in maart 2022, maar had het maanden nodig om te komen tot iets. Dat is dan deze schamele notitie. Wat ons betreft is er behoefte aan een voorstel om te komen tot actie. Wat ons betreft stemt de wethouder of het college in met de volgende aanbevelingen. In de komende Kadernota moet het plan voor het AB-huis terug te zien zijn. In de begroting voor 2024 moeten bedragen genoemd worden voor investeringen en voor beheer. We kunnen niet wachten tot een eigendomsbesluit van het college in Q3, want dan kunnen we niet in 2024 iets gaan doen. Dan kunnen we pas geld uitgeven in 2025 en dan kan de huurder pas in 2026 in actie komen en een bruisend AB-huis organiseren. Dat is geen bestuurskracht en geen daadkracht, maar slappe hap. Dus kom zo snel mogelijk met dat plan van aanpak met de gevraagde input en overtuig ons ervan dat het college besluiten maakt die gedegen zijn. Een mandaat is prima, maar je krijgt een mandaat als er vertrouwen is. Dus op basis waarvan geldt dit vertrouwen?

Ons verzoek aan het college en in het bijzonder aan de wethouder is om zich te verplaatsen in onze schoenen en om er samen voor te zorgen dat we het AB-huis up and running krijgen. Onze rol is om het college te controleren. Dat doen we graag op feiten en niet op voornemens. Omdat het besluit impliciet al genomen is, zijn de argumenten de revue al gepasseerd en met elkaar besproken. Volgens mij is het dus een kleine moeite om die op papier te zetten. Het verlenen van een mandaat houdt in dat het bestuursorgaan, dus de mandaatgever, de ander, dus de gemandateerde, machtigt om een bevoegdheid uit te oefenen in naam van en onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan; dit heb ik niet zelf verzonnen, hoor. Wij zijn dus verantwoordelijk. Die verantwoordelijkheid nemen we serieus. U doet dit door in te gaan op onze voorstellen. Wij horen het graag.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Mevrouw Mieremet, ik mis in uw hele betoog het woord "participatie". Waar past die in uw hele planning?

Mevrouw **Mieremet** (D66): Dat heb ik inderdaad niet genoemd, omdat wij hier een reactie wilden geven op de voorliggende startnotitie, waar participatie in zit.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Mevrouw Mieremet slaat dat hele stuk over, terwijl dat wel een onderdeel is van die startnotitie. Dat vind ik jammer. Dat is het enige wat ik mee wil geven.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ben blij dat mevrouw Mieremet zo'n doorwrocht betoog had. Dat scheelt in mijn spreektijd en het is een lange vergadering. Ik denk dat zij gelijk heeft: het was de inzet van de hele raad, ook van de fractie van GroenLinks, om een zo goed mogelijk plan voor het AB-huis te krijgen en daar ook draagvlak voor te scheppen. Dat was indertijd reden om te vragen om een startnotitie, zodat we dat in ieder geval met een degelijk proces zouden kunnen doen. De heer Maassen verwees daar ook naar: er is geen uitgangspuntendiscussie geweest; misschien moet dat nu dan gebeuren, want we weten niet waar we heen moeten. Maar we hebben in de commissie al gezien dat deze startnotitie nergens echt op enthousiasme kan rekenen. Het is een voorzet voor een plan van aanpak, maar zoals het in deze startnotitie staat, wordt dat plan van aanpak vervolgens een intern stuk. Er staat inderdaad het een en ander in over participatie, maar om eerlijk te zijn is dat een zo goed als lege paragraaf. Het moet gebeuren, maar hier kunnen we ook niet op sturen. We kunnen ook niet aangeven wat we er wel of niet mee willen.

Er komt een besluit van het college over verkoop, maar vervolgens horen we dan eerder in de krant en ook in de commissie dat het besluit kennelijk al genomen is. Dan denk ik: is het een soort bezigheidstherapie voor de raad dat we over dit stuk moeten besluiten? Ondertussen groeit bij ons de zorg over het uiteindelijke plan. Het college verbrandt nu wel heel veel schepen achter zich. Er is kennelijk geen zicht op financiën of een businesscase, want dan had dat nu wel op tafel mogen komen, maar er wordt dus alvast een besluit genomen over het eigen bezit.

Die positie blijkt bovendien bemoeilijkt te zijn omdat er nu blijkbaar een permanente huurder in zit met een permanent huurcontract. Mevrouw Mieremet schetste net al treffend de onduidelijkheden en de consequenties die dat kan hebben. Over dat huurcontract wil ik nog iets benadrukken: wij nemen het de wethouder echt kwalijk dat de raad daar opnieuw niet over werd ingelicht. Het is kennelijk in oktober 2022 besloten; dat was een bewust besluit. Het is niet alleen toen niet gezegd; de raad moest daar nu zelf naar vragen naar aanleiding van een losse zin die in dit stuk stond. Ik krijg dan toch de indruk - maar misschien ben ik te cynisch - dat het enigszins de bedoeling was dat de raad daar en passant mee geïnformeerd was. Ik vind dat geen aangenaam gevoel. Het is ook de tweede keer in ditzelfde dossier dat de raad niet ingelicht werd terwijl dat eigenlijk wel had moeten. Ik vond de beantwoording van de vragen van de Partij van de Arbeid hierover niet overtuigend, maar om eerlijk te zijn: het is nu een voldongen feit en dit is ook niet het moment. Voor ons is dit wel een onderdeel van de evaluatie, die nog gaat komen. Wat ons betreft is het laatste woord hier ook nog niet over gezegd.

Het college vraagt hier om regie en vertrouwen, maar het wordt ons wel moeilijk gemaakt. Het is een ontzettend ondoorzichtig stuk, in die zin dat het college van alles gaat doen, maar dat we niet weten wat. Het gebeurt achter gesloten deuren. En van de besluiten krijgen wij niet de indruk dat er veel onderbouwing achter zit. Wij willen graag op tafel waar men heen wil, met een concrete financiële en operationele onderbouwing daarvan, bijvoorbeeld bij de Kadernota, zoals mevrouw

Mieremet voorstelt. Ik heb in de commissie gesuggereerd - dat doe ik nu weer - dat het stuk wat ons betreft wordt teruggetrokken en dat het college gewoon een plan van aanpak op korte termijn naar de raad brengt. Dan kunnen we over het AB-huis een discussie hebben die het verdient en die ook meer tegemoetkomt aan waar de heer Maassen zojuist om vroeg.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Hartelijk dank aan het college voor de startnotitie die voor ons ligt over een beladen onderwerp, het AB-huis. Wij, college en raad, proberen met deze startnotitie een start te maken en met een schone lei te beginnen met een blik op de toekomst. De startnotitie is een kader, een richtinggever. Er komen nog genoeg momenten om ergens iets van te vinden en ergens op te kunnen sturen. Er rest mij een vraag over deze startnotitie. Die vraag heeft te maken met de eigendomssituatie, waar vele malen naar wordt verwezen. De wethouder heeft in de commissie reeds benadrukt dat het college voornemens is het pand in bezit van de gemeente te houden. Dat juichen wij als Voorschoten Lokaal natuurlijk toe, zoals ik in de commissie al heb aangegeven. Om te voorkomen dat wij deze schone lei mogelijk weer gaan bevleken, zou ik graag een korte toelichting ontvangen op punt 2 van "Uitgangspunten plan van aanpak" op pagina 5, want daar staat: "Het plan van aanpak bevat een aantal scenario's die op basis van het collegebesluit over de eigendomssituatie worden uitgewerkt." Volgens mij klopt die volgtijdigheid niet. Het plan van aanpak komt namelijk in Q2 ter bespreking, maar bij punt 2 lees ik dat eerst het collegebesluit als basis dient voor het plan van aanpak. Dat besluit wordt pas genomen in Q3. Volgens mij is dit een beetje de rommeligheid van het proces of van de startnotitie, waar ik eerder over heb gehoord. Maar wellicht is dit allemaal semantiek en is dit per ongeluk verkeerd genoteerd. Misschien is het ook een tekstueel foutje. Misschien is dit ook de wethouder opgevallen en misschien kan hij hier een toelichting op geven om te voorkomen dat we, zoals de heer Maassen al zei, weer van de regen in de oceaan terecht komen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. In de commissievergadering was duidelijk dat deze startnotie commissiebreed een zeer oncomfortabel gevoel gaf en dat we, om met de woorden van mevrouw Mieremet te spreken, allemaal wel het beste willen voor het AB-huis en hopen dat het gaat floreren. Omdat er al veel dingen gezegd zijn, wil ik er één bepaald aspect uit pakken waar ik verder op door wil gaan. Meneer Deuzeman refereerde al aan de beantwoording van onze vragen. Ik maak me toch een beetje zorgen. Ik heb afgelopen week nog schriftelijke vragen gesteld of eigenlijk één schriftelijke vraag. Er zijn ongeveer 500 woorden gebruikt om mijn vraag niet te beantwoorden. Dat vind ik tamelijk opvallend, want het antwoord dat ik heb gekregen, gaat over de vraag of de huur opgezegd kan worden. Mijn vraag was of er in plaats van een contract voor onbepaalde tijd een contract voor een bepaalde tijd achter had kunnen zitten. Ik zou graag willen dat het college daar antwoord op geeft, niet in 500 woorden maar wellicht in een paar zinnen minder.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. In de commissie is al veel gezegd over de voorliggende startnotitie. Er was ook een discussie over de volgordelijkheid, die nu weer aan de orde komt. Het CDA vertrouwt erop dat het college conform de ambitieuze planning in de startnotitie naar de raad komt met een plan van aanpak en een toekomstvisie die duidelijkheid geven over waar we heen gaan met ons bezit.

Door verschillende fracties, waaronder de CDA-fractie, zijn vragen gesteld over het contract van de huidige huurder, dat in de startnotitie omschreven wordt als een contract voor onbepaalde tijd, dat dient te worden gerespecteerd. De beantwoording van de schriftelijke vragen van de PvdA heeft duidelijk gemaakt dat het wat genuanceerder ligt. Het CDA zou bij voorkeur willen zien dat wanneer ontbinding van het huurcontract aan de orde zou zijn, de partijen dit met wederzijds goedvinden doen en niet weer in allerlei procedures terecht komen die veel geld en tijd kosten en negatieve energie opleveren. Dat zouden we heel jammer vinden. Het college zal verduurzamingsmaatregelen en toegankelijkheid meenemen in het plan van aanpak en de toekomstvisie. Daar zijn wij als CDA zeker blij mee. Het is een stap vooruit naar een duurzaam en toegankelijk Voorschoten.

In de commissievergadering heeft de wethouder aangegeven open te staan voor suggesties over de invulling van het participatieproces. Na de bijeenkomst die op 11 mei jongstleden werd georganiseerd door de media, zouden wij ons kunnen voorstellen dat er een enquête komt, mede opgesteld door OLGV en het Museum van Voorschoten, zoals in de startnotitie wordt aangegeven, waarna een bijeenkomst georganiseerd wordt om de uitkomsten te bespreken. Ook nieuwsbrieven voor en na de te houden enquête kunnen de belangstelling voor het proces vergroten.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. In de commissie is al gewisseld dat ook de VVD niet heel blij is met de inhoud van deze startnotitie. Net als de rest van de raad staan we wel te trappelen om het plan van aanpak te zien. Wat ons betreft is dat dus de volgende stap. We zien uit naar dat plan van aanpak. Ik kan me voorstellen dat we dat agenderen als dat er is om met elkaar van gedachten te wisselen over dat plan van aanpak.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. We hebben in de commissie inderdaad al veel besproken, zoals veel fracties hebben gezegd. Het is dus niet nodig om al die zaken te herhalen. Ik wil in ieder geval benadrukken dat ook het college samen met u zo snel mogelijk een mooi, goed en degelijk plan van aanpak wil hebben, zodat we zo snel mogelijk een mooi werkend, aanwezig en bloeiend Ambachts- en Baljuwhuis hebben in onze mooie Voorstraat. Dat hoort daar en dat kan echt een hele mooie meerwaarde bieden. Dat is absoluut zo.

Er zijn niet veel vragen gesteld. Ik begin met D66, dat naast het plan van aanpak of de toekomstvisie die er komt, concreet wil weten wat we gaan doen en hoe we dat gaan doen. Daar komt dat in terug. D66 stelde ook een vraag over de Kadernota: kunnen we daar nog iets verwachten? Wij hebben bijna compleet inzichtelijk wat de kosten zullen zijn qua investering om het gebouw up to par te krijgen en wat dat ook in onderhoud zou betekenen. Wij gaan het dus inderdaad op een manier opnemen in de Kadernota. We zijn daar op dit moment mee bezig en we hopen dit daar natuurlijk zo compleet mogelijk in te zetten.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Hoor ik dat we in de Kadernota iets terug gaan zien over investeringen en onderhoud voor het AB-huis?

Wethouder **De Bruijn**: Ja, wij gaan daar zo veel mogelijk in zetten.

Ik heb gehoord wat er gezegd is over de eigendomssituatie: "We hadden daar eerder over geïnformeerd willen worden." Dat kan ik mij heel goed voorstellen. Ik denk dat het in die tijd met de rechtszaak en dergelijke toch een beetje is ondergesneeuwd. Achteraf hadden we dat misschien gewoon moeten doen. Helaas kan ik dat achteraf niet meer goed breien. Dus bij dezen in ieder geval: ik kan me dat voorstellen.

Voorschoten Lokaal vroeg hoe het qua planning zit met de eigendomssituatie. Die discussie over de planning en de chronologie hebben we eigenlijk al in de commissie gevoerd, maar bijvoorbeeld ook over het feit dat het grotendeels in het reces is. Ik heb de vorige keer al een toezegging gedaan. Natuurlijk kunnen wij het nu niet meer aanpassen, want het stuk is van u, maar we gaan zeer zeker goed naar die planning kijken om dit zo goed mogelijk te doen. Zoals ik de vorige keer ook heb gezegd, nemen wij dan ook de vrijheid om, als het niet op een ordentelijke manier kan gebeuren tijdens het reces - dat kan ik me voorstellen - te zorgen dat mensen ook qua participatie echt goed de mogelijkheid hebben om wél hun zegje te doen. Die toezegging heb ik de vorige keer gedaan en doe ik bij dezen nogmaals, ook wat de door u genoemde volgorde betreft.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Dank u wel voor de beantwoording, maar het gaat mij er meer om dat het tekstueel niet lijkt te kloppen. Nogmaals, er staat dat het plan van aanpak een aantal scenario's bevat die op basis van het collegebesluit over de eigendomssituatie worden uitgewerkt. Dat suggereert dat er eerst een eigendomssituatiebesluit is genomen en dat dan een aantal scenario's voor het plan van aanpak worden uitwerkt, terwijl er in het procesvoorstel eerst een plan van aanpak moet komen - dat geldt in ieder geval voor de uitgangspunten die weer leiden tot een plan van aanpak - en dan in Q3 een besluit over de eigendomssituatie volgt. Volgordelijk klopt dit dus niet. Dit is een cirkelverwijzing naar elkaar. Dat lijkt me onhandig. Hoe ziet u dat?

Wethouder **De Bruijn**: Zoals ik de vorige keer eigenlijk ook zei: zoals het nu in de planning staat, wordt eerst een besluit genomen over de eigendomssituatie en komt daarna de toekomstvisie. Ik heb de vorige keer ook gezegd dat ik me kan voorstellen dat dat lastig is. We gaan er dus heel goed naar kijken dat we dat op een ordentelijke manier doen.

Ik ga naar de technische vragen van de Partij van de Arbeid. We hebben natuurlijk heel veel opgeschreven, maar met de intentie om zo veel mogelijk informatie te geven. U zegt dat u dat eigenlijk gewoon scherper had gewild. U vraagt wat de redenen zijn geweest waarom de huurder nu een huurcontract heeft voor onbepaalde tijd. Dat resulteerde gewoon uit het contract, zoals dat

is opgeschreven. Juridisch zou er deze maal een contract voor onbepaalde tijd zijn. Zo simpel is dat, maar we hebben juist wel geprobeerd om meer informatie te geven dan uw vraag.

De heer **Posthuma** (PvdA): Mijn vraag was waarom er geen tijdelijk contract is overwogen. In de vorige contracten was het na tien jaar, na vijf jaar en nog een keer vijf jaar. Waarom is er bijvoorbeeld geen contract voor een jaar aangeboden, omdat de situatie nog een beetje onbestendig was en je daarom een contract voor een bepaalde periode zou willen afspreken? Dat is mijn vraag.

Wethouder **De Bruijn**: Omdat we het contract niet hebben opengebroken of opgezegd, volgt deze keuze automatisch uit het contract. Misschien vraagt u of we het hadden kunnen openbreken om dan een contract voor een jaar aan te bieden. Dat hebben we ook in de beantwoording aangegeven: daarvoor was dat naar ons inzicht niet het juiste moment, kijkend naar het juridische verhaal waar wij in zaten. Daarnaast was daar ook niet voldoende aanleiding toe.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dan kom ik terug bij de opmerking die meneer Deuzeman die avond maakte: als dit ter informatie naar de raad was gegaan, was hier waarschijnlijk een discussie over geweest en hadden we daar iets over kunnen zeggen. De beantwoording is voldoende; dank u wel.

Wethouder **De Bruijn**: Tot slot de opmerkingen van het CDA. De suggesties voor de participatie heb ik opgeschreven en neem ik mee. U geeft ook aan: als het contract wordt opgezegd, dan het liefst met wederzijds goedvinden. Uiteraard heeft dat ook onze voorkeur.

De **voorzitter**: Ter verificatie constateer ik dat de wethouder twee toezeggingen heeft gedaan. In de Kadernota krijgen het AB-huis en de toekomst daarvan een plek en de suggesties die zijn gedaan voor de mogelijkheden van participatie, worden meegenomen. Ik constateer dat dit klopt. Dan hebben we de toezeggingen scherp. Het luistert soms nauw.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de toezegging en de beantwoording van alle vragen. Volgens mij willen we inderdaad allemaal hetzelfde. Ik ben wel benieuwd - ik hoop dat jullie dat ook zijn - of degenen die nu zo enthousiast zijn dat volhouden als we besluiten moeten nemen over waar we het geld aan uitgeven en als we dan andere dingen niet doen. Maar dat is gewoon mijn nieuwsgierige brein.

De **voorzitter**: Nog een paar nachtjes slapen; dan wordt dat duidelijk.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ook ik dank de wethouder voor de beantwoording. Ik heb een vraag die volgens mij al gesteld is maar waarop ik geen antwoord heb gehoord. Wordt het plan van aanpak gedeeld met de raad? Ik weet niet of daarover een toezegging is gedaan in de commissie; dat staat me niet meer bij. Ik zou dat dus graag nog van de wethouder horen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Ook wij zien uit naar de Kadernota en de financiële onderbouwing. Alles wordt nu omringd door technisch-financiële uitgangspunten rondom de eigendomssituatie. Wij hopen dat in de uitwerking van het plan van aanpak de "social return on investment" van het pand wordt meegenomen. Dat is moeilijk in een Kadernota te vervatten, maar wij hopen dat ook de zachte waarden rondom de besluitvorming worden meegenomen. Dat is meer een advies, dat de wethouder misschien overneemt.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ik bedank de wethouder voor zijn toezeggingen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik heb de vorige keer inderdaad aangegeven dat het plan van aanpak wordt gedeeld met de raad. Dat gebeurt in de vorm van een raadsinformatiebrief. Dan is het aan u als raad om te bepalen wat daarmee gedaan moet worden. De zachte waarden nemen we uiteraard ook mee.

De **voorzitter**: De wethouder had in de commissie al toegezegd dat het plan van aanpak wordt gedeeld met de raad en de zachte waarden worden daarin meegenomen. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hopen dat het college vaart maakt met dit onderwerp, maar wat ons betreft is deze startnotitie gewoon een lege huls. Er staat niks in deze startnotitie waar het college onze toestemming voor nodig heeft. We hebben ook geen enkele behoefte om hiermee akkoord te gaan. Wij zullen dus tegenstemmen en we hopen dat we hier binnenkort een inhoudelijke discussie over kunnen hebben.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, D66 en de PvdA ertegen hebben gestemd.

11. Klimaatadaptatiebeleid (raadsregistratienummer Z22/063932/ 341755)

De **voorzitter**: De gemeenteraad wordt gevraagd het klimaatadaptatiebeleid "Groen, leefbaar en klimaatrobuust Voorschoten" vast te stellen. Het beleid is ervoor bedoeld om ervoor te zorgen dat Voorschoten ondanks de gevolgen van het veranderende klimaat in de toekomst groen, leefbaar en klimaatrobuust is of blijft; het is maar even hoe je het interpreteert.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Mijn fractie heeft behoorlijk geworsteld met dit stuk omdat voor ons nog moeilijk te overzien is wat de gevolgen zullen zijn. Dat komt misschien ook door het ontbreken van een uitvoeringsplan. Dat maakt het wat ingewikkelder om een integrale afweging te maken, maar we hebben in de laatste vergadering van de commissie WRG van het college vernomen dat het uitvoeringsplan in de loop van dit jaar verwacht kan worden. Dan kunnen we dus beter bekijken hoe dit stuk verder geconcretiseerd gaat worden, hoe de integrale afwegingen gemaakt gaan worden en hoe het er echt heel concreet uit gaat zien. Zoals het stuk er nu uitziet, is dit plan vooral een formalisering van bestaande normen en bestaand beleid. Dat wordt bij elkaar gebracht. Zo lezen wij het, ook naar aanleiding van de beantwoording van de vragen. We zullen daarom daarmee instemmen en we kijken met belangstelling uit naar het uitvoeringsplan.

Amendement 199 laten wij over aan het oordeel van het college, omdat dat in onze ogen vrij technisch is. Ik wil het college hierbij niet voor de voeten lopen, mocht dat een risico zijn. Motie 279 vinden wij sympathiek en verstandig; die zullen wij steunen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. D66 vindt dit een mooi stuk, hoogover. We kijken uit naar het uitvoeringsplan. In de commissie heb ik ook gesproken over de noodzaak om meer aandacht te geven aan de bodem. Daar heb ik ambtelijke bijstand voor gekregen. Daaruit is mij duidelijk geworden dat het niet handig is om daar nu een motie of een amendement over in te dienen, maar dat dit wel een punt is dat meer aandacht behoeft, want dit is altijd een ondergesneeuwd onderwerp. Daarvoor zouden we meer kennis kunnen inkopen bij de Omgevingsdienst. Dat staat nu niet op de agenda, maar in een volgende raadsvergadering kom ik daar zeker op terug, omdat de bodem nu eenmaal heel veel CO₂ en ook heel veel water kan bufferen.

Hierop aanhakend wil ik een punt van orde maken met het verzoek of we ook in het kader van het persoonlijke klimaatadaptatiebeleid straks een sanitaire schorsing kunnen inlassen.

De **voorzitter**: Dat kan altijd, mevrouw Schroot. Anders zouden we hier wateroverlast krijgen. Dat zou een beetje onhandig zijn.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ja, precies. Dat zou toch wat minder leuk zijn.

We kunnen niet alles uitvoeren. Prioritering op basis van zorgvuldige weging is de beste manier om de effecten van de klimaatverandering op te vangen. Hoe, wanneer en waarmee zijn we het meest effectief, zowel in algemene zin als specifiek bij bomen? Daarom dienen wij mede met GroenLinks amendement 199 en motie 279 in.

Motie 280 over de regentonactie vinden we sympathiek. We kunnen daar niet tegen stemmen, maar we vragen ons wel of dit de beste manier is om de gelden van de Impulsregeling te besteden, want rond 2000 is er al eenzelfde actie geweest in ons dorp en een paar jaar geleden in Vlietwijk. We hebben ook al eerder over een regentonactie gesproken in de commissie. Ik meen mij te

herinneren dat het effect van een regenton nogal laag is in de klimaatadaptie, bijvoorbeeld als die niet geleegd wordt voorafgaand aan een regenbui. Dat zien we graag opgenomen in het onderzoek. Daarnaast willen we, als de motie wordt aangenomen, handel in door de gemeente beschikbaar gestelde regentonnen voorkomen, bijvoorbeeld door een print op de ton van "niet voor verkoop", want Marktplaats staat helaas vol met regentonnen.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil graag twee punten maken, eerst een algemeen punt over het stellen van prioriteiten en dan een specifiek punt over bomen en herplantplicht. Dat gaat dus over het amendement en de motie. Dan komt ook de regenton nog wel voorbij. De analyse van dit stuk is goed. De resultaten van de stresstest zijn helder gepresenteerd. Dat is heel goed en dat is een compliment waard, ook voor al het werk, want niet eerder hadden we zo'n goed inzicht in wat klimaatverandering eigenlijk betekent voor Voorschoten. Sommige knelpunten zijn zelfs tot op straatniveau helder: waar staat water op straat na een piekbui en waar zijn hitte-eilanden in de zomer? Verdroging en verlies aan biodiversiteit komen allemaal voorbij. Die gevolgen van klimaatverandering zijn steeds vaker in het nieuws, maar er speelt nog meer, waar misschien niet iedere inwoner van Voorschoten bekend mee is en waar dit plan toch nog wat minder concreet over is voor Voorschoten. Er kan schade ontstaan aan funderingen, de waterkwaliteit van het oppervlaktewater is slecht, mensen kunnen vereenzamen tijdens een hittegolf. Kortom, ook in Voorschoten is het tijd voor actie. Maar dan? Wat verandert er nu werkelijk, afgezien van de nieuwbouwprojecten die genoemd worden, terwijl er wel instrumenten worden aangehaald in dit plan? De gemeente gaat nog in gesprek in dialoog 2 en legt de bal dus bij de inwoners. Tijdens de commissievergadering en ook nu wordt volgens gedeeld dat we allemaal uitkijken naar een uitvoeringsplan. Ook GroenLinks kijkt daarnaar uit, want we maken ons echt druk over de gevolgen van klimaatverandering, die hier ook beschreven worden. Die gevolgen lopen zeer uiteen, maar welke knelpunten gaan we straks als eerste oppakken en wie spelen hierin een rol? Hoe wil het college de ondernemers en de inwoners stimuleren om hierin een eigen bijdrage te gaan leveren?

We begrijpen dat het niet mogelijk is om direct aan de slag te gaan met alle knelpunten uit dit rapport en om direct voor alles de financiële middelen te vinden. We moeten het dus over die prioriteiten gaan hebben en over welke risico's je wel of niet acceptabel vindt. Water in je achtertuin - ik woon in de Vlietwijk - is bijvoorbeeld vervelend, maar misschien acceptabel, maar niet als de hulpdiensten niet meer door de straat of de tunnelbak kunnen. Maar wat gaan we daar dan aan doen? Alleen als je het eens bent over je prioriteiten of daar inzicht in hebt, kun je je middelen effectief inzetten. Dan zou je goedbedoelde, aansprekende initiatieven die misschien niet zo heel veel zoden aan de dijk zetten, wat makkelijker kunnen laten liggen. Kortom, daarom dienen we motie 279 in met de vraag aan het college om in het plan van aanpak in 2023 de vijf urgentste knelpunten te benoemen en te prioriteren. De motie, die mede wordt ingediend door D66 en de PvdA, luidt:

"Motie 279.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen op 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z22/063932/ 341755 d.d. 28 maart 2023,

constaterende dat:

- a. het klimaatadaptatiebeleid, zoals dat vandaag voor ligt, geen uitvoeringsplan bevat;*
- b. een prioritering in de aanpak ontbreekt;*

overwegende dat:

- c. van de gemeente Voorschoten regie verwacht mag worden bij het nemen van maatregelen voor klimaatadaptatie;*
- d. de analyse in het klimaatadaptatieplan meerdere en uiteenlopende negatieve gevolgen van klimaatverandering bevat;*
- e. de uitvoeringsagenda van het klimaatadaptatieplan een 'Plan van Aanpak voor het oplossen van knelpunten die naar voren zijn gekomen uit de risicodialoog' aankondigt in 2023;*

verzoekt het college in het plan van aanpak in 2023 de vijf meest urgente knelpunten te benoemen en te prioriteren,

en gaat over tot de orde van de dag.”

De regenton is een heel charmant, goedbedoeld initiatief. Wat me aanspreekt in het CDA-verkiezingsprogramma, is dat de regenton een onderdeel is van een maatregelenpakket en een integraal verhaal. Ik denk dat het op die manier best een plek heeft in de bewustwording van mensen die nog geen regenton hebben en die er nog niet zo mee bezig zijn. We zullen daar dus voor stemmen.

En dan de boom; ik mag nu heerlijk een boom opzetten over bomen. De waarde van de boom is eigenlijk onmeetbaar. Een boom zorgt voor koelte; dat blijkt ook uit dit plan. Een boom heeft dus ook een functie, maar daarnaast zijn bomen goed voor onze gezondheid, zorgen ze voor schone lucht en een prettig uitzicht en zijn ze goed voor de biodiversiteit. De waarde van je huis stijgt in een groene omgeving. Daarom spreekt doel 5.2 in het klimaatadaptatieplan, dat er zowel in aantal als in ecologische waarde meer bomen komen, ook zo aan. Helaas worden bomen soms gekapt omdat ze in de weg staan, maar je mag ze niet zomaar kappen. De gemeente geeft een kapvergunning en kan dan een herplantplicht als voorwaarde stellen. In dit plan staat op pagina 29 dat we bij een herplantplicht blijven uitgaan van de monetaire waarde van bomen, dus platgeslagen in euro's. GroenLinks maakt zich zorgen over dat gebruik van die monetaire waarde. Zo is bijvoorbeeld in Vlietland dit principe door de gemeente Leidschendam-Voorburg toegepast in het kader van de Dutch Lake Residence. Toen bleek dat er veel minder bomen werden teruggeplaatst omdat heel veel bomen eigenlijk al bijna aan het einde van hun levensduur en dus afgeschreven waren. Dat lijkt ons juist niet de bedoeling van zo'n herplantplicht. Dan vlieg je het verkeerd aan. Daarom hebben we, met die zorg in ons achterhoofd, een amendement gemaakt. Dat is gewijzigd na een toelichting door de wethouder, waarvoor heel veel dank, maar er ligt nog steeds een amendement, want we zouden graag in gesprek gaan over de opties om die herplant van bomen door de gemeente en particulieren te garanderen, zodat die zorg wordt weggenomen. Het gaat dus om het samen vinden van een manier waarop je breder kunt kijken naar de waarde van bomen. Wij denken dat dit kan naar aanleiding van het in het collegeakkoord aangekondigde onderzoek naar een bomenfonds. Daarom dienen we amendement 199 in, waarmee we het college verzoeken om op pagina 29 te schrappen dat het uitgangspunt voor de herplantplicht bij beschermwaardige bomen de boomwaardetaxatie (monetaire waarde) van de te kappen boom is. Het amendement luidt:

"Amendement 199.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen op 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z22/063932/ 341755 d.d. 28 maart 2023,

constaterende dat:

- a. het klimaatadaptatieplan de aanplant van bomen benoemt als een middel om hitte-eilanden tegen te gaan;*
- b. doel 5.2 in het klimaatadaptatieplan luidt 'dat er meer bomen komen, zowel in aantal als in ecologische waarde';*
- c. op dezelfde pagina staat dat het 'Uitgangspunt voor de herplantplicht bij beschermwaardige bomen is de boomwaardetaxatie (monetaire waarde) van de te kappen boom';*
- d. op pagina 32 het bomenfonds omschreven wordt als 'In 2023 wordt onderzocht of er een Bomencompensatiefonds kan worden gerealiseerd zodat bomen die worden gekapt altijd gecompenseerd worden, ook als dat niet past binnen het plangebied';*

overwegende dat:

- a. doel 5.2 van het klimaatadaptatieplan en het uitgangspunt voor de herplantplicht bij beschermwaardige bomen tegenstrijdig zijn;*
- b. volgens het coalitieakkoord er nog een onderzoek moet plaatsvinden naar een bomenfonds;*
- c. op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar een bomenfonds een beter inzicht bestaat in de mogelijke vormen van compensatieplicht (ecologische waarde, boomwaarde/monetaire waarde);*
- d. op basis van dit onderzoek naar een bomenfonds beter inzicht bestaat in hoeverre een bomenfonds bijdraagt aan de doelstelling om gekapte bomen altijd te compenseren;*

- e. na het onderzoek naar een bomenfonds kan worden besloten hoe in Voorschoten de herplantplicht ingevuld wordt;

Besluit

Het voorgestelde besluit als volgt aan te vullen:

1. Het klimaatadaptatiebeleid Groen, leefbaar en klimaatrobuust Voorschoten vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:

a. Het uitgangspunt 'Uitgangspunt voor de herplantplicht bij beschermwaardige bomen is de boomwaardetaxatie (monetaire waarde) van de te kappen boom', op pagina 29 te schrappen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voorschoten Lokaal is positief over het klimaatadaptatiebeleid en gaat daarmee akkoord. Het is in ieders belang dat Voorschoten een gezond en groen dorp is en ook de Parel aan de Vliet blijft. Motie 297 wordt gesteund door Voorschoten Lokaal. Motie 280 is mede door Voorschoten Lokaal ondertekend. Met betrekking tot amendement 199 wachten we heel even op het antwoord van de wethouder.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Gelukkig is er al vrij veel gezegd over onze motie over de regenton, maar laat ik beginnen bij het begin. Wij zijn blij dat het klimaatadaptatiebeleid is gemaakt, niet alleen omdat het een plicht is die ons wordt opgelegd maar omdat het noodzakelijk is om zorgvuldig met onze leefomgeving om te gaan, in te spelen op de klimaatverandering en met toekomstgerichte oplossingen te komen. Net als de VVD maken we ons zorgen over de financiële aspecten die hierna volgen, maar we wachten op de voorstellen die daarover gaan komen.

We dienen de motie over de regenton in, omdat we dat belangrijk vinden, niet alleen vanuit de noodzaak om iets te doen aan maatregelen, maar vooral ook om bewustwording te kweken, zodat dit niet alleen iets is wat de gemeente doet maar we dit ook met elkaar kunnen doen. Ik heb zelf sinds kort een regenton en ik heb de ervaring dat het echt helpt voor de bewustwording en dat ik mijn planten buiten nu elke keer netjes water geef met water vanuit de regenton. Ik hoop dus dat het voorbeeld gevolgd gaat worden door iedereen die ook een regenton zou kunnen krijgen.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor mevrouw Van der Wende zeggen dat ze net zelf een regenton heeft aangeschaft. Dan is ze er dus van op de hoogte dat een regenton ongeveer € 100 kost bij het tuincentrum. Aangezien we 11.000 huishoudens in Voorschoten hebben, zou de motie maximaal 1 ton kunnen kosten; ik weet niet of dat toeval is. Mevrouw Van der Wende stelt voor om te onderzoeken of dit betaald kan worden uit de Impulsregeling. Is zij ervan op de hoogte dat de Impulsregeling zodanig is opgezet dat een derde van de kosten door het Rijk wordt gedragen en twee derde door de gemeente die de aanvraag doet?

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Dat klopt. Daarom hebben we de motie breed geformuleerd, want wij verwachten van het college dat het met een alternatief komt. We hebben ook aangegeven dat het binnen de beschikbare middelen moet gebeuren. Er zijn best wel mogelijkheden. Mijn regenton kostte trouwens geen € 100 maar slechts € 70. Als je ze op grotere schaal inkoopt, denk ik dat het zelfs voor € 50 kan. Dat scheelt dus ook weer de helft.

De heer **Maassen** (SP): Ik zie nergens in het dictum van de motie staan dat er wordt gevraagd om een alternatief. Er wordt gezocht naar financiering vanuit de impuls gelden zonder dat er wordt aangegeven waar in de begroting van Voorschoten de rest van het geld vandaan moet komen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Ik kan punt 3 even voorlezen: "indien dit niet mogelijk is, andere initiatieven binnen de beschikbare middelen voor te stellen in lijn hiermee". Dat geeft aan dat er wellicht alternatieven vindbaar zijn en dat het college daarmee aan de slag kan.

De heer **Maassen** (SP): Ik concludeer dat er eigenlijk een vrij duur idee wordt gelanceerd zonder dekking en dat het dekkingsvoorstel eigenlijk neerkomt op: zoek het maar uit.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Ik vraag het college om met creatieve oplossingen te komen en om te kijken wat mogelijk is binnen de beschikbare middelen.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Ik begon best enthousiast over "een charmant, goedbedoeld initiatief", maar gaan we nu voor een regenton of voor een onderzoek naar een regenton? Daar word ik al iets minder enthousiast over. Als het gaat om een onderzoek naar mogelijkheden: er komt toch een uitvoeringsplan? Wat is dan de meerwaarde?

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voordat er iets uitgevoerd wordt, moet er wel even goed over nagedacht worden. De één kan dat "onderzoek" noemen en de ander kan zeggen: je denkt er een keer goed over na. We verwachten wel dat er uitvoering aan gegeven kan worden, maar daar kan het college met een informatiebrief over terugkomen bij de raad.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Om mevrouw Van der Wende te helpen ten aanzien van de 11.000 huishoudens waar de heer Maassen het over had: hij weet zelf ook dat daar heel veel hoogbouw tussen zit. Toen ikzelf op een flat drie hoog achter woonde, had ik geen regenton. Het aantal gegadigden wordt daardoor dus wat lager. Zoals ook in punt 1 staat, gaat het ook om het onderzoeken van de financieringsmogelijkheden. Ik ga er dus niet van uit dat we straks voor een voldongen feit komen te staan en geld moeten uitgeven dat er niet is, omdat we dit eerst in kaart gaan brengen. Ik ben hier dus positief over. Ik heb zelf trouwens al een regenton; ik vind het leuk om dat even te zeggen. Dat scheelt dus ook weer een huishouden.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Ik ben klaar met mijn betoog. De motie, die mede wordt ingediend door de VVD en Voorschoten Lokaal, luidt:

"Motie 280.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen 25 mei 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. in Voorschoten klimaatadaptatie een relatief nieuw, maar zeer belangrijk thema is;*
- b. het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in zijn brief van 25 november 2022 kenbaar heeft gemaakt dat water en bodem sturend worden bij ruimtelijke planvorming en de ambitie heeft gesteld om het drinkwatergebruik van 125 liter terug te brengen naar 100 liter in 2035 per hoofd van de bevolking;*
- c. de staat van het riool in Voorschoten een punt van aandacht is (blz. 20);*

overwegende dat:

- a. de afgelopen zomers perioden kenden met hoge temperaturen en droogte, wat ook komende jaren te verwachten is;*
- b. veel water gebruikt wordt voor bijvoorbeeld het sproeien van tuinen, waarna waarschuwingen worden afgegeven door Vitens voor watertekorten;*
- c. regenwater volop beschikbaar en gratis is;*
- d. zowel nationaal als lokaal meer nadruk ligt op klimaatadaptatie, mede op basis van de Klimaatatlas, waarbij anticiperen op droogte en hitte en het opvangen van regenwater belangrijke onderdelen zijn;*

van oordeel dat:

- a. droogte en de bijbehorende effecten zoals (grond)watertekort, drinkwatertekorten, bodemdaling en verslechtering van de waterkwaliteit, moeten worden tegengegaan;*
- b. dit mogelijk is door hemelwater zo veel mogelijk lokaal op te slaan, regenwater te (her)gebruiken en/of (waar mogelijk) te laten infiltreren naar het grondwater (blz.26);*
- c. een regenton een eerste stap is naar regenwater opslaan en (her)gebruiken;*

roept het college op:

- 1. de mogelijkheden van financiering te onderzoeken van een gratis regenton per huisadres met gelden vanuit het Impulsregeling, zoals vermeld onder 1.2 in het raadsvoorstel;*

2. *indien het mogelijk is met deze subsidie en binnen de reeds beschikbare middelen in de gemeente Voorschoten, een gratis regenton per huisadres aan inwoners te verstrekken, voor wie kenbaar maakt daarvoor belangstelling te hebben;*
3. *indien dit niet mogelijk is, andere initiatieven binnen de beschikbare middelen voor te stellen in lijn hiermee;*
4. *de gemeenteraad hierover te informeren met informatie over de uitkomsten en onder andere startdatum, aantal beschikbare tonnen en de duur van het initiatief,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Het woord is aan wethouder Schokker. Ik heet hem welkom op deze plek. Zoals u boven zijn rechteroog kunt zien, heeft hij zijn hobby's tennissen en fietsen gecombineerd. Dat was geen succes. Die combinatie was toch de eerste en laatste keer, meneer de wethouder?

Wethouder **Schokker**: Jazeker, mevrouw de burgemeester. Ik heb het verhaal deze week al vaak moeten vertellen. Het geneest gelukkig voorspoedig. Dank voor de belangstelling.

Voorzitter. Ik ben heel blij dat dit klimaatadaptatiebeleid er in concept is en vanavond hopelijk ook vastgesteld wordt. Ook in Leiden is er een klimaatadaptatiebeleid, maar verder zijn er in de regio eigenlijk nog geen andere gemeenten die dit al hebben. Het is best goed om dat als iets positiefs te vermelden. Bij de fracties die hebben gesproken, proef ik ook een hele positieve grondhouding.

Ik heb eigenlijk weinig vragen gehoord. Er is natuurlijk ook een commissiebehandeling geweest. Het lijkt me dus het beste om meteen naar de twee moties en het amendement over te gaan en daar een oordeel over te geven. Ik begin met de motie van mevrouw Van der Wende van het CDA over de regenton. Er wordt gevraagd om een onderzoek naar de mogelijkheden voor regentonnen uit onder andere de Impulsregeling en om dat, als dat niet kan, op andere manieren te doen. We hebben al even gekeken naar de Impulsregeling. Waarschijnlijk is het niet mogelijk om dit uit de Impulsregeling te doen. Dat geef ik maar direct aan, maar er wordt dus ook naar andere mogelijkheden verwezen. In die zin willen we deze motie graag aan het oordeel van de raad overlaten.

Met de motie van mevrouw Ilić van GroenLinks wordt eigenlijk gevraagd naar prioritering in de uitvoering. We hebben nu het beleid opgesteld, maar daar is natuurlijk ook een uitvoeringsagenda of uitvoeringsplan aan gekoppeld. Ik denk dat het inderdaad heel verstandig is - het hele college vindt dat verstandig - om de meest urgente knelpunten te benoemen, want je kunt inderdaad niet alles in één keer doen. Dit sluit dus eigenlijk heel goed aan bij wat we straks in de agenda willen gaan doen. Ook deze motie zou ik dus aan het oordeel van de raad willen overlaten.

Ook het amendement is van mevrouw Ilić. Daarbij ligt het ietsje anders. Daarin wordt namelijk verwezen naar de zogenaamde boomwaardetaxatie; ik had dat woord eerlijk gezegd nog nooit gehoord, maar ik heb me er natuurlijk in verdiept. Het is misschien een beetje misleidend dat bij "boomwaardetaxatie" alleen "monetair" staat. Daardoor lijkt het alsof het alleen om financiële zaken gaat, maar het is eigenlijk veel breder. Je probeert eigenlijk op basis van alle aspecten van een boom, alle waardes, tot een beoordeling of taxatie te komen. Als je dat er zomaar uit zou laten, heb je geen kader meer. Als je gaat herplanten, moet er eigenlijk iets beters terugkomen voor de boom die geveld wordt; niet geveld, niet geveld.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik wil staande de vergadering een motie tegen foute woordgrappen indienen. Ik ben daar klaar mee.

De heer **Maassen** (SP): Tegen!

De heer **Lavrijsen** (VVD): De heer Maassen is tegen; ik had niet anders verwacht.

Wethouder **Schokker**: Dit geeft eigenlijk een kader: als je een boom gaat herplanten, zorg dan dat minimaal dezelfde kwaliteit terugkomt. Als je deze taxatie eruit laat, heb je dat kader niet meer. Dat is eigenlijk de reden waarom we dit amendement als college willen ontraden.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik heb een verhelderende vraag over dat moeilijke woord. Volgens mij zit de kroonprojectie daar niet in. Die is juist het belangrijkste in het verhaal van de

klimaatadaptatie, omdat daar de verdamping plaatsvindt, waardoor het koeler wordt en waardoor schaduw ontstaat. In die taxatie kijk je alleen naar het uiterlijk van de boom en de dikte. Ik heb helaas een VTA-cursus gedaan. Ik ben dus wat op de hoogte hiervan. Die klimaatadaptatieaspecten zitten er dus niet in en die zouden er juist wél in moeten. Ik vraag me dus af hoe die er wél in kunnen komen als we dit nu beperken.

Wethouder **Schokker**: Deze boomwaardetaxatiemethode is een geaccepteerde methode, die vaak wordt gebruikt voor dit soort kwesties. Nogmaals, de ecologische waarden komen wel terug. Wat betreft de precieze aspecten die u beschrijft: ik moet zeggen dat ik niet zó diep in de materie zit, maar het zijn echt ecologische waarden die terugkomen. In die zin vinden we het gewoon een hele goede maatstaf.

De heer **Maassen** (SP): In tegenstelling tot mevrouw Schroot ben ik geen kenner van deze materie, maar op basis van deze discussie vraag ik me wel af - die vraag stel ik dus aan de wethouder - wat dan de criteria zijn op basis waarvan die boomwaardetaxatie plaatsvindt. Want de hele relevante vraag die mevrouw Ilić in haar amendement naar voren brengt, is: kijk je alleen naar het geld of kijk je ook naar andere zaken en, zo ja, welke andere zaken dan?

Wethouder **Schokker**: Ik heb net gezegd dat we niet alleen naar de monetaire waarde kijken, maar bijvoorbeeld ook naar de grootte van de boom, de leeftijd van de boom en eventuele andere ecologische waarden die ik net al noemde. Aan dat soort zaken moet je denken. Dat wordt, zoals we tegenwoordig zo vaak doen, in een model gestopt. Daar komt dan wat uit. It is as good as it gets. Wat ik over het algemeen over modellen vind ... Nou ja, ik denk dat dit de beste methode is, want deze wordt vaak gebruikt.

De heer **Maassen** (SP): Is het mogelijk dat de raad die criteria toegezonden krijgt voordat we gaan stemmen over dit amendement, dus om dit alsnog schriftelijk toe te zenden en de stemming over het amendement dan aan te houden tot de volgende raadsvergadering?

Wethouder **Schokker**: Ik weet niet of dat mogelijk is. Ik denk niet dat het mogelijk is om dit binnen vijf minuten toe te sturen.

De heer **Maassen** (SP): Dat is ook niet wat ik verzoek. Ik verzoek gewoon om dit morgen of volgende week schriftelijk toe te zenden en om de stemming over het amendement aan te houden tot de volgende raadsvergadering.

Wethouder **Schokker**: U kunt altijd schriftelijke informatie krijgen. We kunnen dat natuurlijk nader specificeren. Het is natuurlijk wel zo dat de stemming hierover dan wordt uitgesteld; dat is aan u, aan de raad. Gelet op alle projecten die nu gaande zijn, is het wel verstandig om dit zo snel mogelijk vast te stellen, maar het is aan de raad.

De heer **Maassen** (SP): We hadden hier iets over afgesproken en ik ga dat nu al verbreken. Mag ik een korte schorsing aanvragen?

De **voorzitter**: Ik stel voor om het nuttige met het aangename te verenigen. We pauzeren tien minuten als schorsing, maar er zijn ook mensen die een sanitaire stop willen hebben. Dat pak ik dus even samen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We waren midden in de beantwoording door wethouder Schokker toen de heer Maassen vroeg om een schorsing. Is het handig dat u de uitkomst van de schorsing mededeelt of laten we wethouder Schokker gewoon de beantwoording afronden? Of neemt mevrouw Ilić het woord over de uitkomst van de schorsing, waarna de wethouder de eventuele verdere beantwoording afrondt? Mevrouw Ilić, mag ik u het woord geven over de uitkomsten van de schorsing?

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. We kwamen tot de conclusie dat het goed zou zijn om deze discussie te voeren als we allemaal dezelfde kennis en hetzelfde inzicht hebben in de puntentellingen die allemaal bestaan. Kan de wethouder toezeggen dat we dit vervolgens wat uitgebreider kunnen behandelen in het groenbeleid?

Wethouder **Schokker**: Ja, dat kan de wethouder toezeggen. Daar is de wethouder ook graag toe bereid. In het najaar gaan we beginnen met het groenbeleid. Te zijner tijd, als het hier besproken wordt, zullen we dat zeker meenemen.

De **voorzitter**: Wat gaan we precies meenemen in het groenbeleid? Dan hebben we allemaal hetzelfde beeld van de toezegging.

Wethouder **Schokker**: Volgens mij is de boomwaardetaxatie het punt. We zullen de methodiek rondom de boomwaardetaxatie dus nader toelichten.

De **voorzitter**: De toelichting op de methodiek van de boomwaardetaxatie wordt meegenomen bij het groenbeleid. Dat is de toezegging. Een praktisch vraagje: vervalt daarmee amendement 199?

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Correct, dat vervalt.

De **voorzitter**: Ik constateer dat amendement 199 is ingetrokken. Wethouder, heeft u verder nog vragen openstaan voor de beantwoording in de eerste termijn?

Wethouder **Schokker**: Nee, voorzitter.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): De wethouder had het al over het groenbeleid. Misschien is het een beetje voorbarig, maar ik zou graag willen vragen om ook ecologische aspecten te betrekken bij het groenbeleid, want we hebben in deze gemeente geen ecologisch beleid. Dat vraagt ook aandacht en dat is natuurlijk prima op te pakken in de lijn van het groen.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Daar ben ik graag toe bereid.

De **voorzitter**: Dat voegen we toe aan de toezegging. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 279 van GroenLinks, D66 en de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 280 van het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Na het advies van de wethouder vinden wij dat we tegen deze motie moeten stemmen.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Vanwege het negatieve advies zullen ook wij tegenstemmen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Tijdens de schorsing werd ik erop gewezen dat ik echt niet kan hoofdrekenen. 11.000 huishoudens die € 100 krijgen, is natuurlijk € 1 miljoen en geen ton. Dat betekent in combinatie met het negatieve advies dat wij tegenstemmen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ga geheel mee met wat de heer Maassen net zegt. Ik zal dus ook tegenstemmen.

De **voorzitter**: Een klein puntje van aandacht: de wethouder heeft het oordeel overgelaten aan de raad en heeft dus geen negatief advies gegeven. Dat is even een kleine correctie als voorzitter.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 10 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, D66, de SP en de PvdA ertegen hebben gestemd.

12. Kader Subsidiebeleid 2024-2027 incl. eerste wijziging Algemene subsidieverordening Voorschoten 2019 (raadsregistratienummer Z/22/071369)

De **voorzitter**: Op 1 januari 2024 start de gemeente Voorschoten met een nieuw subsidiebeleid. De raad heeft eerder met een startnotitie richting gegeven aan de uitgangspunten voor het nieuwe beleid. Deze zijn uitgewerkt in dit Kader en de Subsidieverordening, die nu voorliggen ter besluitvorming.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Voor ons liggen de kaders voor het subsidiebeleid 2024-2027. De subsidie is een belangrijk instrument voor de gemeente. Het is immers een van de instrumenten waarmee je bepaalde doelen kunt bereiken. Wat nu voorligt, zijn de kaders hiervoor. Het college stelt voor om die kaders vooral technisch te laten zijn en in de algemene subsidieregeling door het college de uitwerking te laten plaatsvinden. Er wordt echter meer richting gegeven dan het lijkt, want de Maatschappelijke Agenda wordt als centraal kader meegegeven, maar er zijn nog meer kaders, bijvoorbeeld de Economische Agenda. De VVD-fractie vindt het van belang om de kaders niet te smal te laten zijn en acht het noodzakelijk om deze te verbreden. Vandaar dat wij een amendement hebben voorbereid. Zojuist hebben wij nog even beraad gehad over de precieze tekst van het amendement; wij schorsen gewoon al vooraf, niet tijdens de raadsvergadering. Daarom hebben we het amendement licht gewijzigd om het juridisch goed kloppend te laten zijn. We hebben de griffie zojuist een gewijzigde versie gestuurd. Die gewijzigde versie van amendement 207 dien ik graag in, mede namens het CDA en Voorschoten Lokaal.

De heer **Maassen** (SP): Ik ken de VVD als een partij die altijd voor de vrije markt en tegen subsidiebeleid is, kennelijk behalve als door sommige mensen iets ontvangen kan worden. Want in hoeverre is er een vrijemarktbeleid als je als overheid economische subsidies gaat uitdelen?

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Dat is een terechte vraag van de SP. Natuurlijk zijn wij voor een vrijemarktbeleid, maar er zijn ook momenten waarop het goed is om voor het dorp bepaalde activiteiten te stimuleren, bijvoorbeeld voor promotie van het centrum en activiteiten waar we als dorp mee verdergaan. Daar moet natuurlijk altijd een goede balans in worden gezocht en het moet niet gaan om sponsoren om het sponsoren, maar wij vinden wel dat er ruimte moet zijn om in elk geval dat soort subsidieaanvragen te bestuderen. Vandaar de vraag om die doelen toe te voegen.

De heer **Maassen** (SP): Volgens mij hebben we daar via de heffing op de reclame in de Voorstraat een fonds voor dat daar al zaken voor doet. Dat lijkt me dus een zaak waar de ondernemers het zelf al heel goed regelen. Daar is de VVD volgens mij altijd een groot voorstander van.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Ik hoorde daar niet heel erg een vraag in van de SP. Desondanks zal ik een korte reactie geven. Volgens mij is het altijd goed om erop te letten dat we geen dingen dubbelop doen en dat we, daar waar zaken geregeld worden door de markt, die zaken zeker vooral daar laten. Maar als er wel sprake is van ruimte en noodzaak om iets te stimuleren, laten we dat niet na. Vandaar dat we deze aanvulling graag willen doen.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Heeft u er een beeld bij of er meer middelen toegevoegd gaan worden aan dit subsidiebudget of gaat de pool van potentiële aanvragers alleen groter worden, waardoor mogelijk opgaven of doelen in het sociaal domein in het geding zouden kunnen komen?

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Dat lijkt me ook iets om bij de Kadernota verder te bespreken en ook om door de wethouder te laten bekijken in hoeverre daar meer mogelijkheden voor nodig zijn. Dit laat ik dus graag aan de wethouder. Het amendement luidt:

"Amendement 207.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/22/071369 d.d. 28 maart 2023,

constaterende dat:

- a. *het voorliggend voorstel uitgaat van de Maatschappelijke Agenda als leidende (en enige) kader voor het verlenen van subsidies en dat opgenomen is in het voorstel dat het een voorwaarde voor subsidie is dat bijgedragen wordt aan een minimaal een van de beleidseffecten van de Maatschappelijke Agenda;*
- b. *er naast de Maatschappelijke Agenda meer inhoudelijke doelen zijn waartoe subsidie een geschikt en gewenst instrument is, zoals de doelen uit de Economische Agenda;*

overwegende dat het wenselijk is dat er voor meer activiteiten subsidie kan worden aangevraagd, om Voorschoten verder te brengen;

Besluit het beslispunt 1. van het raadsvoorstel:

'Het Kader Subsidiebeleid 2024-2027 vast te stellen'

te vervangen door:

'Het Kader Subsidiebeleid 2024-2027 vast te stellen, waarbij naast de Maatschappelijke Agenda ook de Economische Agenda wordt toegevoegd, en verzoekt het college om deze aanvullingen in het Kader Subsidiebeleid en de subsidieregeling te verwerken'."

Daarnaast is in de commissie gesproken over de huidige financieringsstromen die via Voorschoten voor Elkaar lopen. De VVD heeft daarbij uitgesproken dat we dit een onwenselijke situatie vinden. Daarom steunen we motie 277 van GroenLinks van harte om daar iets aan te doen.

Er ligt nog een motie voor, motie 281 van de SP. Op zich zijn wij voor transparantie en lijkt het ons een goed idee om actiever te communiceren over waar subsidie heen gaat, maar we zijn ook benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Op grond van het voorliggende voorstel wordt de raad gevraagd om een kader voor het nieuwe subsidiebeleid vanaf 2024 vast te stellen. Aan het voorstel is ook een voorstel tot wijziging van de Algemene Subsidieverordening toegevoegd. Op basis daarvan werkt het college een subsidieregeling uit. Hiermee brengen we een scherper onderscheid aan in de rolverdeling tussen college en raad. Daarmee willen we ook meer flexibiliteit toepassen in ons subsidiebeleid. Dat voorstel of principe steunen we van harte.

We hebben in de commissie erover gediscussieerd of de in paragraaf 3.1 van het Subsidiekader genoemde zeven beleidseffecten alle activiteiten afdekken waarvoor we nu subsidie verlenen, zoals sport, scouting, reddingswerk, de bibliotheek, cultureel erfgoed, verduurzaming, de lokale omroep et cetera. Blijven deze activiteiten subsidiabel op grond van de subsidieregeling die het college gaat vaststellen? Daar krijg ik graag een reactie op.

Amendement 207 hebben we mede ingediend, omdat we het gemeentelijke geld voor de welzijnsorganisaties liever door de gemeente zien worden verdeeld dan door een ander. We staan sympathiek tegenover motie 281, omdat we transparantie belangrijk vinden. In de begroting stond overigens altijd een overzicht van de subsidies die we aan organisaties verstrekken. Ik hoor graag van de wethouder hoe hij aankijkt tegen de uitvoering van motie 281.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Voor deze vergadering had ik eigenlijk gerekend op een tamelijk soepele behandeling van dit raadsvoorstel, maar ik werd verrast door zowel een motie als een amendement. Daarover zal ik straks nog iets melden. De nieuwe kaders voor het nieuwe beleid in het raadsvoorstel zijn een vooruitgang ten opzichte van de bestaande kaders. Er wordt namelijk een juridische fout gecorrigeerd. Ook de Subsidieverordening is nu hopelijk juridisch correct. We hebben gemerkt dat ook dat een precies werkje is, zoals duidelijk werd in de bespreking in de commissie, maar gelukkig is dat mooi rechtgezet. Ik ga ervan uit en hoop dat dat het juridisch gewoon helemaal klopt.

Toch is het een beetje jammer dat in dit raadsvoorstel alleen de bestaande kaders, die op zich prima zijn, zijn meegenomen. Er is de afgelopen jaren nogal wat gebeurd. Het zou fijn zijn geweest als daar middels de evaluaties en ook de participatie wat meer aandacht aan was besteed. Desondanks zijn wij tevreden met wat er nu ligt.

Er is de afgelopen jaren ook best wel wat onvrede geweest over de subsidieverstrekking door Voorschoten voor Elkaar aan een aantal maatschappelijke organisaties. Ook een onderzoek van de betrokken ambtenaren heeft uitgewezen dat zoals het nu werkt, in ieder geval juridisch niet helemaal in de haak is. Om die reden dienen wij samen met alle andere fracties motie 277 in om te zorgen dat deze maatschappelijke organisaties hun subsidie voortaan direct van de gemeente ontvangen. De motie luidt:

"Motie 277.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023,

constaterende dat:

- a. er voor vrijwilligersinitiatieven, die gecoördineerd worden door Voorschoten voor Elkaar, minimaal € 75.000 beschikbaar is in het huidige subsidiebeleid;*
- b. onder het huidige subsidiebeleid, welzijnsorganisaties en welzijnsverenigingen anders dan Voorschoten voor Elkaar, in overleg met Voorschoten voor Elkaar dienen te treden over samenwerking en eventuele kostenvergoeding;*
- c. bij deze subsidieaanvraag aan Voorschoten voor Elkaar de besteding van de gelden onderbouwd dient te worden;*

overweegende dat:

- a. de gemeenteraad vertrouwen had en heeft in Voorschoten voor Elkaar als gemeentelijke welzijnsorganisatie;*
- b. de juridische ruimte om subsidies aan derden te verstrekken door Voorschoten voor Elkaar afwezig is aangezien het geen bestuursorgaan is;*
- c. Voorschoten voor Elkaar en diverse betrokken welzijnsorganisaties deze wijze van subsidieverstrekking als ongewenst en ongelukkig beschouwen;*
- d. het college de subsidierelatie van de betrokken welzijnsorganisaties en Voorschoten voor Elkaar bij de vormgeving van het sociaal domein beleid wil betrekken;*

verzoekt het college om de subsidieverstrekking (of bijdrage) aan welzijnsorganisaties en -verenigingen voortaan via de gemeente te laten lopen en de beoordeling en uitvoering van deze subsidieaanvragen door de gemeente te laten plaatsvinden,

en gaat over tot de orde van de dag."

Nu de motie en het amendement. Wij staan sympathiek tegenover de motie van de SP, de PvdA en D66. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder, maar ik hoop dat dit mogelijk is. Ik heb de nieuwste versie van het amendement nog niet gelezen, maar de strekking van het eerdere amendement vond ik een ongelukkige verrassing. We hebben een subsidiebeleid dat gericht is op de Maatschappelijke Agenda en op maatschappelijke organisaties in sport, cultuur en welzijn. Nu komen daar een aantal partijen bij via de Economische Agenda. Daarbij kunnen ook allerlei commerciële activiteiten een rol spelen. Dat gaat uiteindelijk ten koste van die maatschappelijke organisaties, want de koek wordt gewoon kleiner. Wat betreft de eventuele suggestie dat er bij de Kadernota meer geld bij moet komen: dat zou mooi zijn, maar we hebben vanavond volgens mij ook al een aantal regentonnen besteld. De koek wordt dus sowieso kleiner. Het is goed om geld voor dingen vrij te maken, maar het moet ook ergens vandaan komen. Verder vraag ik me af of dit amendement de huidige verordening niet schendt. Ik meen me te herinneren dat aan commerciële activiteiten geen subsidie verstrekt mag worden. Er is nu te weinig tijd om dat te checken. Bovendien is het amendement iets te vaag om dat te kunnen beoordelen.

De **voorzitter**: Ik attendeer GroenLinks, gelet op de rest van de agenda, op de beperkte resterende spreektijd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Tijdens de commissiebespreking heeft SP-commissielid Remco van Riet aangegeven dat wij graag wat meer transparantie willen in de manier waarop de subsidies worden verstrekt, zodat mensen dat makkelijk kunnen opzoeken en eigenlijk met één druk op de knop kunnen kijken hoeveel subsidies een bepaalde organisatie waarvoor krijgt en hoe zij daarmee omgaat. Naar aanleiding van die suggestie hebben wij motie 281 opgesteld die ik bij dezen indien.

In die motie vragen we daar eigenlijk om. Dat is eigenlijk niet meer dan normaal. Bij heel veel gemeenten is het ook hartstikke gebruikelijk dat je op de website kan zien welke organisatie hoeveel subsidie ontvangt en waarvoor. De motie, die mede wordt ingediend door D66 en de PvdA, luidt:

"Motie 281.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de huidige subsidielijst van de gemeente Voorschoten alleen bestaat uit de naam van de subsidieontvanger en de hoogte van de subsidie en op een onlogisch moment gepubliceerd wordt in de jaarstukken en lastig te vinden is voor onze inwoners;

overwegende dat:

- a. een integraal overzicht van subsidies en hun doelstellingen de effectiviteit van gemeenschapsgeld kan verhogen;*
- b. de inwoners van Voorschoten recht hebben op een eenvoudig inzicht in de duizenden euro's subsidies die de gemeente jaarlijks verstrekt;*

roept het college op:

- 1. de subsidielijst in de jaarstukken per 01-01-2024 om te bouwen tot een register dat van iedere subsidie ten minste informatie bevat over de:*
 - naam van de ontvanger;*
 - naam van de regeling;*
 - hoogte van de aangevraagde en van de verstrekte subsidie;*
 - looptijd van de subsidie;*
 - doelstelling van de subsidie;*
 - naam van het begrotingsprogramma van waaruit het college de subsidie heeft verstrekt;*

2. Dit subsidieregister gemakkelijk vindbaar te maken op de gemeentelijke website, actueel te houden en jaarlijks aan de gemeenteraad te verstrekken bij de jaarstukken en de Kadernota,

en gaat over tot de orde van de dag."

Daarnaast sluit ik me aan bij de kritiek van verschillende fracties op het amendement. Als je meer beleidsterreinen open gaat stellen voor het subsidiebeleid, zijn er twee mogelijkheden: er moet meer geld bij of het beschikbare geld wordt over meer doelen verspreid, waardoor er minder beschikbaar is voor de huidige doelen. Het is een van de twee. Dan kun je de discussie daarover wel opschuiven naar de Kadernota en nu alvast wel het besluit nemen, maar dat betekent dat je nu een hele hoop organisaties die subsidies ontvangen, eigenlijk in het ongewisse houdt. Nu een principebesluit nemen en pas bij de Kadernota een besluit over de financiën nemen betekent eigenlijk gewoon een ongedekte cheque weggeven omdat je graag wil dat er subsidie naar het economisch beleid gaat. Dat was niet de bedoeling. Dat zullen wij niet steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Om gelijk aan te sluiten op de inbreng van de heer Maassen: ik heb de voorwaarden opgepakt waar meneer 't Lam het over had. In de notitie staat dat de gemeente alleen subsidie verstrekt aan rechtspersonen zonder winstoogmerk als de activiteiten in voldoende mate zijn gericht op en ten goede komen van Voorschoten of haar inwoners. Dan vind ik het voorstel in het amendement natuurlijk een beetje lastig. Het zou iemand of een organisatie moeten zijn zonder winstoogmerk. Ik vind het voorstel lastig. Zoals de heren Maassen en 't Lam al zeiden, wordt de koek niet per se groter gemaakt, maar blijft die mogelijk even groot. Ik vind het een beetje gek dat er, nadat we eerst de jubelton of de regenton hebben ingebracht, nu weer een volgend voorstel komt waarmee ook weer heel vrolijk met allerlei geld wordt gesmeten. Van een coalitie of partijen die zeggen te staan voor een goed, degelijk financieel beleid, krijgen we twee voorstellen die eigenlijk gewoon een ongedekte cheque zijn. Ik vind dat niet oké, vooral omdat er eigenlijk met het maatschappelijk domein gespeeld wordt. Ik wil dus tegen dit voorstel stemmen.

Het voorstel van de SP lijkt me echt heel goed. Verscheidene gemeenten doen dat al. Volgens mij is het ook een kleine moeite om iets wat op de laatste bladzijde van een Kadernota staat, ook op de website van de gemeente te zetten. Laten we daar dus gewoon mee verdergaan.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Omwille van onze spreektijd beperk ik me tot de highlights. Met name amendement 207 roept bij D66 de nodige vraagtekens op, zowel inhoudelijk als qua timing ervan, want in onze optiek was dit juist wél iets om tijdens de bespreking en het vaststellen van de startnotitie te doen. Nu zitten we helemaal aan het eind van het proces en werd dit amendement pas deze middag ingediend, terwijl het ons inziens best wel een grote wijziging betreft. We zien in ieder geval de reactie van de wethouder graag tegemoet, zowel op het punt van de inhoud als op het punt van de timing hiervan.

Wij zijn mede-indieners van motie 277 en motie 281. Die zullen wij dus uiteraard steunen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik heb tot het einde gewacht, want ik moest even op mij laten inwerken wat iedereen zei. Ik hoor een heleboel beren op de weg die ik eigenlijk nog niet zo heel goed zie, geloof ik. Ik denk immers dat het heel goed is om verder te kijken dan alleen de Maatschappelijke Agenda en ook de Economische Agenda erbij te pakken, want dat wil niet per se zeggen dat iedereen allemaal initiatieven gaat nemen en dat die er komen. Ik denk dat het nog steeds een heel goed idee is. We moeten inderdaad absoluut oppassen dat we ons niet gaan branden aan dingen met winstoogmerk, maar wij weten helemaal niet wat voor initiatieven hieruit voort kunnen komen. Wij vinden het dus heel goed om dat juist open te laten. Bij de Kadernota moeten we het er inderdaad met elkaar over hebben hoe we naar het financiële deel gaan kijken.

Wij zijn mede-indieners van amendement 207. Wij hebben samen met alle andere fracties motie 277 ingediend, met dank aan de heer 't Lam van GroenLinks, die het initiatief heeft genomen. Uit de besprekingen en de thema-avonden is aan het licht gekomen dat dit niet een juridisch juiste insteek was. Ook gaf de verdeling bij Voorschoten voor Elkaar wat lastige gezichten bij de subsidieaanvragers. Wij vinden het dus een goede zet om dat weer volledig naar de gemeente te trekken.

Wat motie 281 van de SP betreft: we hebben het daar in de commissie uitvoerig over gehad met de heer Van Riet. Er was wat onduidelijkheid over, maar wij zijn hier absoluut ook voorstander van. Wij vinden het belangrijk dat wij transparant zijn naar onze inwoners en dat gewoon heel makkelijk op de website te vinden moet zijn wie welke subsidie krijgt, aan welke voorwaarden hij heeft voldaan en wat ermee gedaan wordt.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. We hebben inderdaad efficiënt gebruikgemaakt van de geboden tijd. Het amendement zoals dat nu voorligt, het aangepaste amendement, is volgens ons in lijn met wat we in de commissie al uitgewisseld hebben. Met die toevoeging kunnen we dus goed leven. Die staat ook op de goede plaats. Er is dus geen probleem met de juridische geldigheid van dit beleidsstuk.

Begrijp ik het goed dat er wordt opgeroepen om een uitwerking van de Economische Agenda nog in de Kadernota op te nemen? Dan wordt het kort dag, omdat die Kadernota bijna klaar is. Ik kijk de VVD aan, want die opmerking kwam uit die hoek; of heb ik dat verkeerd genoteerd?

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Ik reageerde op de vraag of er meer geld bij moet bij het subsidiebeleid in het licht van het toevoegen van dit doel. Dat lijkt me een gesprek bij de bespreking van de Kadernota om te kijken naar de middelen voor het subsidiebeleid.

Wethouder **Van der Elst**: Dan begrijp ik u beter. De som van de subsidies wordt vastgesteld in de begroting. Ik neem dus aan dat daar in de Kadernota een voorschot op genomen zal worden, maar die is nog niet af en ik heb die ook niet in mijn hoofd, maar ze is wel bijna af. We kunnen niet zoveel muteren. Als je vervolgens dat saldo hebt van de totale subsidiesom, worden de limieten per taakveld vastgesteld door het college. Dat is hoe het gaat.

Meneer Van Oostrum vroeg of de door hem genoemde activiteiten subsidiabel blijven. Het antwoord is ja. En per thema zijn er dus plafonds. Hoe vertaald wordt dat we echt zwaar willen inzetten op cultuur, zal blijken. De raad gaat uiteindelijk over de begroting. Daar gaan we elkaar dus ontmoeten.

Meneer 't Lam, het risico dat je door een toevoeging van de Economische Agenda aan de Maatschappelijke Agenda organisaties met een commercieel oogmerk gaat subsidiëren, is afgehaakt in artikel 2.2 van het Kader Subsidiebeleid. Daar staat dat er alleen subsidie gegeven wordt aan organisaties zonder winstoogmerk. Daarmee zou daar dus in voorzien moeten zijn. Of het aantrekkelijk is om deze toevoeging, zoals gevraagd in het amendement, mee te nemen? Het college is daar zeker niet tegen. We zien de mogelijkheden, de belangen en de voordelen daarvan wel in. Verder laat ik het graag over aan het debat tussen de fracties en uiteraard aan uw stemming.

Ik kom bij de reactie op de twee moties. Wij omarmen motie 277 van de heer 't Lam van GroenLinks. Wij denken dat dit een goed idee is en dat dit verduidelijkend is. Dank u.

We begrijpen de gedachte achter motie 281 van de SP. In de commissie is gesproken over een vergelijking met de gemeente Leidschendam-Voorburg. We hebben de indruk dat daar enigszins geworsteld wordt met hoe het daar gaat, want het laatste wat over subsidies gezegd is, is alweer van januari 2023. Het invoeren van een echt dynamisch document waarbij je alle veranderingen, aanvragen en hoever het in het proces is, wilt weergeven, is uitermate arbeidsintensief.

De heer **Maassen** (SP): Even ter vergelijking: wanneer is door Voorschoten voor het laatst gecommuniceerd over de gegeven subsidies?

Wethouder **Van der Elst**: Dat loopt bij ons mee in de financiële stukken. Ik zeg het uit mijn hoofd: dat zal meegelopen zijn ... Ik denk dat het in de begroting en in de jaarrekening staat. U kunt het dus tegenkomen in de planning- en controldocumenten. Dat is waar het staat, in ieder geval in de jaarrekening; dat is achteraf. Dat is met zekerheid. Als de jaarrekening er is, dan is ze er; die gaan we begin juli bespreken.

De heer **Maassen** (SP): Dan is het beleid van Leidschendam-Voorburg ten opzichte van de bewoners in ieder geval nog iets toeschietelijker, ook al ben ik het volledig met de wethouder eens dat dat ook niet de schoonheidsprijs verdient. Dit was natuurlijk een voorbeeld. Het gaat erom dat je het makkelijk terug kan vinden. In de planning- en controlstukken terugvinden is niet het meest toegankelijke voor de inwoners van ons dorp.

Wethouder **Van der Elst**: We kunnen daar wel in meegaan. We hebben een klein probleem met elkaar. Met al die medewerkers in dit huis, onze ambtenaren, doen we ongelofelijk hard ons best om vooruit te komen, maar we zijn onderbezet en er zijn heel veel dingen die niet lukken. We hebben eerder gesproken over "efficiënt en effectief". Ik pleit er dus wederom voor dat u met ons meedenkt om alleen dat te doen wat echt noodzakelijk is en om vervolgens te proberen om tempo te maken met dingen die hier langzaam gaan. Het zou de crème op de koffie zijn als we het wel doen, maar we verzoeken u toch om het te laten bij wat we tot nu toe doen, want het is beschikbaar. Je zal misschien een keer een extra muisklik moeten geven. Dat is de reactie op motie 281.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Wellicht is dit een vraag aan de heer Maassen. Volgens mij bedoelt u een relatief simpel Exceloverzicht of -tabelletje, niet een dynamische, elke week opfrissende tabel. Het lijkt ons dus eigenlijk best makkelijk te maken. Wellicht kunnen we daar dus in samenwerken, meneer Maassen, en kunnen wij even een overzichtje typen voor de gemeente.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben wat dat betreft al voor een andere overheid aan het werk, maar wat mevrouw Wijnen zegt, klopt: dit hoeft allemaal niet zo heel veel werk te zijn. Ik begrijp heel goed dat de gemeente ondercapaciteit heeft. Dat geldt zo ongeveer voor elke overheid in Nederland. Daar heb ik dus alle begrip voor, maar zet dat lijstje dat toch gemaakt moet worden voor de begrotingsstukken, nou gewoon ook toegankelijk op de website van de gemeente, zodat iedereen het makkelijk kan terugvinden. Dat straalt al een hoop uit. Dat hoeft echt niet elke week bijgewerkt te worden.

Wethouder **Van der Elst**: De heer Maassen heeft het over "uitstralen". Ik hoop dat ik nu namens het college uitstraal dat dit een uitermate serieus item is. Mij is indringend verzocht om u te adviseren om dit niet te doen, want voordat je het weet, gaan we 81 pagina's van de begroting kopiëren. Ze staan trouwens in de jaarrekening en in de begroting; dat zou dus twee keer zijn. De

situatie is serieuzer dan zij lijkt. Verder laat ik het over aan het oordeel van de raad. Als u zegt dat het moet, moet het, maar dan gebeurt iets anders niet. Dat is wel de consequentie.

Volgens mij was ik een heel eind op weg met de beantwoording. "Een ongedekte cheque" begrijp ik niet helemaal, want in de begroting wordt natuurlijk gekeken naar de som van de subsidies die we verstrekken. Daar gaat de raad dus over. Als er meer aangevraagd wordt dan in die som zit, is het niet beschikbaar. Dan wordt het misschien verdeeld over meer partijen en dan krijgen ze in dezelfde groep van subsidieaanvragers minder per subsidieaanvrager. Dat zie ik dus niet helemaal. Het bedrag wordt per jaar door u vastgesteld in de begroting. Wordt die koek groter of niet? Dat hangt dus af van hoe we ervoor staan en wat we in de begroting kunnen doen. We zouden het graag willen en we zullen in onderling overleg moeten gaan, met een integrale afweging van hoeveel extra ruimte er al dan niet is.

Mevrouw Wijnen vroeg iets over de timing, maar het drong niet helemaal tot mij, oude multitasker die ik ben, door wat zij precies bedoelt. Zou u zo vriendelijk willen zijn om mij nog even te helpen?

Mevrouw **Wijnen** (D66): Zeker, ik wil de wethouder heel graag helpen. Onze opmerking was vooral dat dit wat ons betreft juist een discussie zou zijn geweest die prima in de fase van de startnotitie zou hebben gepast, want dan zijn wij als raad aan zet om voor het proces en voor de inhoud kaders mee te geven. Het komt wat ons betreft nu erg laat. We zijn benieuwd of de wethouder dit ook zo ziet of dat hij dit anders ziet.

Wethouder **Van der Elst**: Dat heeft veel kanten. Aan de ene kant denk ik: stel niet uit tot morgen wat je heden doen kan. Dat is waar, maar als je het te snel doet, kan je integraliteit en overzicht verliezen. Ik weet dat dus niet helemaal, maar ik begrijp uw gedachte. Ik vind er wel wat van, maar ik weet niet of ik links of rechts moet kiezen. Dat is zo'n beetje het antwoord.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen en voor de reacties op het amendement en de moties. Ik ben blij dat de wethouder het amendement kan omarmen en ondersteunen. Daarom willen we het amendement graag zo houden.

Ik wil een aantal punten uit de eerste termijn rechtzetten, want er zijn beelden gecreëerd die in ieder geval niet overeenkomen met de intentie. Het toevoegen van de Economische Agenda is een verbreding van de grondslag, maar is niet bedoeld om allerlei commerciële partijen te gaan subsidiëren. Het vertalen van de Economische Agenda naar commerciële partijen vond ik dus wat kort door de bocht. Dat wil ik graag rechtzetten. Ten tweede: we hebben dit in de commissie heel uitgebreid besproken. Ook onze inbreng was daarbij; ik heb het verslag er zojuist nog even bij gepakt. Het verrast mij dus een beetje dat het lijkt alsof dit nieuw is. Wij hebben dit mijns inziens uitgebreid besproken. Daar ziet dit amendement op.

Tot slot: het is fijn dat de motie die oproept om naar de relatie met Voorschoten voor Elkaar te kijken, ondersteund wordt. Ik begrijp de uitvoeringsproblemen met het bijhouden van verleende subsidies. Tegelijkertijd kan ik me goed voorstellen wat door de andere raadsleden wordt gezegd, namelijk dat het bijhouden van een tabel die uit de jaarrekening komt, eenvoudig moet zijn. Daarom willen we die motie graag blijven steunen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. We willen de wethouder bedanken voor de uitgebreide beantwoording van de vragen. Dank voor de steun aan het amendement, die wordt gewaardeerd. Wij steunen amendement 207 en motie 281.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb eigenlijk vooral een vraag aan de coalitiepartijen: waarom is het amendement ingediend? Ik heb wel het een en ander gehoord, maar ik heb niet gehoord waarom dit goed is voor het dorp.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Wij zijn niet overtuigd van het positieve effect van amendement 207. In het kader van transparant zijn willen wij ook niet bijdragen aan een initiatief dat er mogelijk toe gaat leiden dat de subsidies voor maatschappelijke organisaties en verenigingen in ons dorp minder gaan worden indien wij met z'n

allen in onze wijsheid bij de Kadernota besluiten om geen extra middelen toe te gaan kennen. Zoals het er nu uitziet, kunnen wij amendement 207 dus niet steunen.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Dan hakken we de knoop door: als het bij een simpele Excel blijft, zetten we die informatie separaat op de website. Dat scheelt weer een paar klikken. Dat punt heeft u dus. Verder herken ook ik dat we in de commissie uitgebreid hebben gesproken over het toevoegen van de Economische Agenda enzovoort. Verder waren er volgens mij geen vragen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Heb ik het goed gehoord dat de wethouder een toezegging deed met betrekking tot de motie van de SP?

Wethouder **Van der Elst**: Als het beperkt blijft tot een simpel sheetje, een Excelsheet, en als het geen dynamisch verhaal is maar echt een copy-paste uit de begroting of de jaarrekening - want het staat in beide - dan zeggen we: nou, soit, vooruit.

De **voorzitter**: Ik denk dat het antwoord op uw vraag ja is. Ik constateer dat ik de beraadslaging kan sluiten.

In stemming komt amendement 207 van de VVD, het CDA en Voorschoten Lokaal.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 10 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, D66, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Hoewel wij van plan waren om voor het raadsvoorstel te stemmen, is het aannemen van het amendement voor ons reden om tegen te stemmen.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van GroenLinks.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, D66 en de PvdA ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 277 van alle fracties.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt amendement 281 van de SP, D66 en de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

13. Instellen reserve erfgoedbeleid en inzet bestemmingsreserve monumenten (raadsregistratienummer Z/23/073032/335525)

De **voorzitter**: De gemeente werd op 31 december 2015 volledig eigenaar van de panden aan de Voorstraat 11 en Kerkpad 2-4 en heeft de panden weer verkocht in 2017. De gebouwen waren oorspronkelijk door de gemeente uitgegeven in erfpacht aan de Stichting Diogenes. Deze stichting is ontbonden en heeft aan de gemeente de liquidatie-uitkering overgemaakt. De raad wordt gevraagd te besluiten wat er met deze gelden moet gebeuren.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. We vragen het college om toe te zeggen niet voor overbodige franje te kiezen, zoals financiering van een boek of de moestuincursus. De toegevoegde waarde daarvan is beperkt en niet tastbaar. We richten ons als gemeente vooral op de taak zo veel mogelijk erfgoed in een degelijke staat door te geven aan de volgende generatie. De 2 ton uit punt 2, de bestemmingsreserve Monumenten ter ondersteuning van eigenaren, mag wat ons betreft ook ingezet worden voor subsidies of een revolverend fonds voor duurzaamheids- of restauratiemaatregelen. Amendement 206, waarmee wordt beoogd om alvast een voorsprongetje te nemen, vinden we een begrijpelijk maar niet zo netjes voorstel, want dit amendement van de coalitiepartijen lees ik zo dat met het bedrag een deel van de dekking voor de schikking van de

mislukte verkoop van het AB-huis is gevonden, niet rechtstreeks maar wel indirect. Ik kan me niet voorstellen dat oud-bestuurders van Diogenes dit waarderen. We begrijpen wel dat enkele voorbeelden waarmee ook wij moeite hebben, zoals het boek of de cursus, aanleiding zijn voor dit amendement.

De **voorzitter**: Ik attendeer ook de D66-fractie op haar spreektijd.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Wij vragen ons af - dat is een vraag aan de wethouder - wat de reactie van de oud-bestuursleden was toen er niet meer gesproken werd over de in de brieven van de stichting vermelde tastbare, concrete investeringen. Ik heb ook een vraag aan de coalitiepartijen over amendement 206. Wat gaat er gedaan worden met de bedragen die door het uitsluiten van de beslispunten 2 en 3 niet ingezet gaan worden?

De **voorzitter**: De spreektijd van uw fractie is op voor de rest van de vergadering.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik heb even wat technische problemen. Mijn laptop wil niet meer, maar ik probeer het met mijn papertjes toch voor elkaar te krijgen. Mijn laptop heeft volgens mij een identiteitscrisis, maar liever hij dan ik.

Ik dank het college voor het beantwoorden van mijn vragen. Er was even iets misgegaan, maar uiteindelijk is het gelukt. Dus dank, want het moest nu onder grote druk gebeuren. Wij hechten waarde aan het Voorschotense erfgoed en de monumenten. We zijn de inmiddels opgeheven Stichting Diogenes daarom nog steeds dankbaar voor het werk dat zij heeft verricht. We zetten de resterende middelen dan ook graag in de geest van de stichting in. We willen ons bij de besteding van de bestemmingsreserve dus vooral richten op de feitelijke restauratie van gebouwen en minder op boeken, communicatie en promotie. De afweging van de inzet van schaarse gemeentelijke middelen is belangrijk. We moeten als eigenaar van onze eigen monumenten deze monumenten goed onderhouden. Dat kost geld. Het gemeentehuis is toe aan restauratie en renovatie. Ook het Ambachts- en Baljuwhuis vereist onderhoud en restauratie. Omdat veel van de onderdelen die in het voorstel zijn genoemd, ons inziens te scharen zijn onder nice to have, maar niet need to have, stellen wij met een amendement voor om de beslispunten 2 en 3 te schrappen en deze middelen in de bestemmingsreserve Monumenten te laten en te benutten voor de restauratie van het Ambachts- en Baljuwhuis of het gemeentehuis. We zien dan ook graag een voorstel tegemoet voor de inzet van deze middelen, bijvoorbeeld als ook het voorstel voor het Ambachts- en Baljuwhuis richting de raad gaat. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de VVD en Voorschoten Lokaal, luidt:

"Amendement 206.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/073032/335525 d.d. 14 maart 2023,

overwegende dat:

- a. de Stichting Diogenes ten doel heeft gehad het restaureren, rehabiliteren, reconstrueren en in stand houden van monumenten;*
- b. de resterende middelen van de stichting in een bestemmingsreserve Monumenten zijn gestort;*
- c. het monument Voorstraat 11/Kerkpad 2 en 4, dat de stichting beheerde, volledig is gerestaureerd en in goede staat verkeert;*
- d. de gemeente het betreffende monument in 2017 heeft verkocht;*
- e. een aantal monumenten die de gemeente nog wel in eigendom heeft, aan restauratie toe is, zoals het historische A&B-huis en het gemeentehuis;*
- f. de middelen in de bestemmingsreserve Monumenten in de komende jaren ingezet kunnen worden voor de restauratie van deze monumenten;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

De beslispunten 2 en 3 te schrappen."

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. In de commissievergadering heb ik al aangegeven dat wij niet heel warm worden van groene menukaarten, mooie boeken et cetera, althans niet als zij gefinancierd worden met deze middelen. Dat moet echt naar zo concreet mogelijke monumentenzorg en erfgoedzorg. Wat ons betreft is het voorgestelde amendement 206 daar een goed instrument voor. Dat is door ons dus medeondertekend.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Het mag duidelijk zijn dat wij als mede-indiener van het amendement de woorden van mevrouw Van der Wende en de heer Lavrijsen helemaal ondersteunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ben het eigenlijk met de indieners van het amendement eens, want ik vind eigenlijk ook dat het geld gebruikt moet worden voor de bestaande bouw van ons cultureel erfgoed. Ik zal daar als fractie dus mee instemmen.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Wat nu voorligt in het raadsvoorstel, dus voor het amendement, wordt door het ex-bestuur van Diogenes als acceptabel gezien, maar als het op zou schuiven naar meer stenen en verduurzamen, dan heeft men dat liever en dat is toch wat terughoudend in papieren. Het voorliggende voorstel is voor een groot deel geïnspireerd door de Erfgoedagenda. Het is dus niet zomaar uit de lucht komen vallen. Het is een stuk dat door het college is vastgesteld en met de raad is gedeeld in januari 2022. Maar als u daar als raad van wil afwijken - we leven nu misschien in een iets andere realiteit en het AB-huis lonkt natuurlijk om er dingen mee te gaan doen en die moeten wel betaald worden - zal het college met voorstellen komen. De raad zal daarover besluiten. We staan er natuurlijk ook voor open om van u te horen wat u verder zou willen. In die zin denken we dat het amendement toch wel een reële aanvulling is op het voorstel.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt amendement 206 van het CDA, de VVD en Voorschoten Lokaal.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 tegen 4 stemmen, waarbij de fracties van D66 en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Omdat het voorstel nu gewijzigd is, gaan wij tegenstemmen, terwijl we van plan waren om ervoor te stemmen.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 16 tegen 3 stemmen, waarbij de fractie van D66 ertegen heeft gestemd.

14. Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's (raadsregistratienummer Z/23/076101/348129)

De **voorzitter**: Ik verzoek mevrouw Schroot om het voorzitterschap even van mij over te nemen.

(Mevrouw Schroot neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: We bespreken nu de concepteraadsbrief met de wensen en bedenkingen over de oprichting van de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's. Die stichting verzorgt voor de veiligheidsregio's het afdekken van aanspraken die niet verzekeraar zijn via de ongevallenverzekering.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Een paar weken geleden was dit het laatste punt dat we behandelden in de commissie B&B. Ik was mijn laptop al aan het dichtklappen nadat ik de eerste bijdrage had geleverd. Vervolgens ontspoon zich nog een heel debat, met een klein beetje vuurwerk. De soms wat felle woordenwisselingen hebben mij in elk geval duidelijk gemaakt dat alle fracties het belangrijk vinden dat de gemeente zich hard maakt voor de zekerheden van onze

brandweerlieden. Onze brandweerlieden lopen qua lichamelijke en geestelijke gezondheid veel meer risico's dan mensen in andere publieke functies. Daar mogen, nee, moeten we niet mee willen speculeren; we moeten dit gewoon goed regelen. Daarvoor ligt dit voorstel er. Het is erg vervelend dat de markt het niet wil dekken, maar niets doen en dit laten lopen, is wat de PvdA betreft absoluut geen optie. Het door het CDA ingebrachte amendement verbaast ons lichtelijk, gelet op de discussie die we de vorige keer gevoerd hebben. Ik heb daar wel van tevoren over gesproken met de heer Bremmer. Ik begrijp de intenties die erachter zitten en het goede gemoed. Ik wil graag van de burgemeester horen hoe zij daarin staat, want ik denk dat ik wellicht ervan overtuigd kan worden om daarvoor te stemmen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik had opgeschreven dat wij hierover in de commissie Burger en Bestuur met sommigen een heel betrokken discussie hadden. Dat geldt zeker voor mij. Dat komt bij sommigen weleens indringender over dan dat je het eigenlijk bedoelt. Voor degenen die erbij geweest zijn: in de lijn van de weerbaarheidsinstructie van gisteravond was mijn bijdrage zeker niet ingegeven door frustratie, maar misschien door een stukje instrumentele emotie. De kern van mijn betrokkenheid zit er vooral in dat we de ondubbelzinnigheid van de ten opzichte van professionals gelijke behandeling van de vrijwillige vrouwen en mannen bij de brandweer, bij hulpdiensten, nog eens willen onderstrepen. Het is belangrijk dat er financiële middelen beschikbaar zijn als er een beroep op het waarborgfonds gedaan wordt, want er zijn natuurlijk risico's, zoals ook blijkt uit de stukken. Dat was eigenlijk de kern van de betrokkenheid van mijn inbreng. Wij denken dat het geen kwaad kan om dit in de wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

Nu kom ik, een beetje los van het onderwerp, meer bij een algemene lijn van mij, die later nog eens terugkomt. Ik heb in vorige commissievergaderingen weleens gezegd: laten we zienswijzen en bedenkingen ook een eigen accent, een eigen inhoud, geven, los van vaak formele, financiële of organisatorische zaken. Dat is de achtergrond van mijn bedoeling. Ik ben blij dat collega Posthuma dat zo heeft opgevat. Het amendement, dat mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal, luidt:

"Amendement 208.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/076101/348129 Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. in de Akte van Oprichting Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's in de Considerans f.) onder andere vermeld staat: De veiligheidsregio's wensen ter waarborging van uitkeringen onder de onder (e) bedoelde landelijke regeling te komen tot de oprichting van een stichting die, uitsluitend voor en ten behoeve van de veiligheidsregio's die deelnemer zijn van de stichting, fungeert als waarborgfonds als bedoeld in artikel 3.6 Wet financieel toezicht, welke stichting tevens - indien de solvabiliteit van de stichting dat toestaat - een voorziening aanhoudt voor uitkeringen in verband met incidenten zoals hiervoor omschreven maar die niet worden gedekt door de daartoe aangehouden technische voorziening, een en ander ter beoordeling van het bestuur van de stichting en met inachtneming van de daartoe vastgelegde prudente solvabiliteitsbeginselen;*
- b. art.16, lid 3 over de taak van de RvT t.a.v. solvabiliteitsaspecten o.a. verwoordt: De raad van toezicht ziet erop toe dat de eisen die gesteld worden aan de solvabiliteit van de stichting, die volgen uit prudent beleid, te allen tijde worden nageleefd. Bij overschrijding van die grenzen, dan wel indien de raad van toezicht de kans aanwezig acht dat die grenzen binnen afzienbare tijd zullen worden overschreden, zal de raad van toezicht het bestuur ter verantwoording roepen en het bestuur aanzetten tot actie ten einde de solvabiliteitsgrenzen te bewaken;*

overwegende dat het in het concept van de Akte van Oprichting gestelde over prudente solvabiliteitsbeginselen en actie teneinde de solvabiliteitsgrenzen te bewaken evenals het gestelde over het aanpassen van de richtlijnen m.b.t. compensatie en/of uitkering bij schade in geval van een dienstongeval, ook het aanpassen van de richtlijnen m.b.t. compensatie en/of uitkering kan betekenen;

van oordeel dat:

- a. met het gelijkheidsbeginsel als uitgangspunt in de voorgestelde nieuwe regeling sprake zal zijn van gelijke behandeling van vrijwilligers bij hulpdiensten en andere professionals werkzaam in de veiligheidsregio;
- b. solvabiliteitsbeginselen c.q. financiële overwegingen geen negatieve invloed mogen hebben op compensatie en/of uitkering bij schade;

Besluit: het voorgestelde beslispunt als volgt aan te vullen:

Wensen en bedenkingen aan de Veiligheidsregio Hollands Midden naar voren te brengen over de oprichting van Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's, zoals verwoord in de bij dit besluit behorende brief, met inbegrip van de volgende toevoeging:

3. De gemeenteraad vindt het van belang dat zowel door vrijwilligers bij hulpdiensten als door professionals werkzaam in de veiligheidsregio, in daartoe aangewezen en passende situaties, een beroep op het Waarborgfonds gedaan kan worden en dat hiervoor steeds de benodigde geldelijke middelen beschikbaar dienen te zijn."

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ook de VVD was betrokken bij de intensieve discussie over dit waarborgfonds. Allereerst geef ik de heer Posthuma volledig gelijk: we zijn allemaal betrokken om dit goed te willen regelen voor de mensen die hun leven en gezondheid ten dienste van ons in de waagschaal stellen. Het ging de VVD bij de zorgen die we tijdens de commissievergadering hebben geuit, vooral om de zorgen over het feitelijk inrichten van het waarborgfonds, niet over het doel dat nagestreefd wordt, maar de inrichting zelf. Om het even heel gechargeerd te zeggen: een overheid die verzekeraar gaat spelen, bracht ons onrust. Bij de beantwoording van de vragen van het CDA zaten vanzelfsprekend ook de conceptstatuten van de beoogde stichting. Bij het lezen van die statuten worden veel zorgen die wij hadden, al weggenomen. We willen nog wel aangeven dat het echt van belang is dat de stichting ook goede veiligheidsmaatregelen inbouwt, in die zin dat ze haar geld niet bij buitenlandse banken gaat stallen en dat ze niet gaat speculeren met dat geld. Wij zouden ook graag zien dat de stichting haar resultaten communiceert naar de gemeente en niet alleen naar de veiligheidsregio.

Verder vinden we het voorgestelde amendement van het CDA om vrijwilligers en professionals op dezelfde manier tegemoet te komen, bijzonder sympathiek. We horen graag de reactie van de portefeuillehouder hierop, maar wij voelen er veel voor om dit amendement te ondersteunen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik had ook een heel verhaal genoteerd, maar dat is al voor mijn voeten weggemaakt. Ik sluit me dus aan bij de voorgaande sprekers, met name bij mevrouw Van Meenen van de VVD.

De **voorzitter**: Verder wil niemand het woord voeren over dit onderwerp. Gelet op de spreektijd is dat ook niet zo makkelijk voor sommige fracties.

Burgemeester **Stemerink**: Voorzitter. Ik denk dat we de discussie in de commissie Burger en Bestuur allemaal als betrokken en intens hebben ervaren. Dat geeft volgens mij ook aan hoe wij hier met z'n allen in staan en dat we met z'n allen de intrinsieke motivatie hebben om voor onze brandweermannen en -vrouwen - want daar gaat het voorstel over - de zaken gewoon goed te regelen; zo vat ik het samen. Dat lijkt me prima.

Wat de vragen van mevrouw Van Meenen betreft: we gaan zeker zorgen dat het geld niet gaat worden belegd bij derden, als ik het zo mag noemen. Ik ga ervan uit dat de resultaten gewoon via de reguliere P&C-cyclus via de veiligheidsregio naar de gemeente komen. Ik zal daar ook aandacht voor vragen. Indien dit anders is, kom ik daar uiteraard op terug, want ik heb uw vraag gehoord.

Ik laat de constatering en overwegingen in het amendement voor wat ze zijn. Het besluit, dat staat onder punt 3, kan ik uiteraard meer dan omarmen. Het staat al in het voorstel en het is al de bedoeling: geen onderscheid tussen vrijwilligers en professionals. Iedereen die dat nodig heeft, kan dus een beroep hierop doen. Ik vind het niet meer dan logisch en zelfs heel goed dat deze toevoeging er komt om aan te geven waar de belangen voor Voorschoten liggen, namelijk bij onze

vrijwillige brandweermensen, die bijvoorbeeld als eersten ter plaatse waren bij het treinongeval in april. Daarvoor doen we dit, daarvoor zijn we hier en daarvoor is dit voorstel er.

De **voorzitter**: Ik wil het college erop attenderen dat het nog anderhalve minuut spreektijd heeft. Misschien kan de voorzitter daar rekening mee houden. Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging en ik geef het voorzitterschap terug aan burgemeester Stemerding voor de stemmingen.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van mevrouw Schroot.)

De **voorzitter**: Dank, mevrouw Schroot, voor het voorzitten bij dit agendapunt.

In stemming komt amendement 208 van het CDA en Voorschoten Lokaal.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

15. Actualisatie lokale huisvestingsverordening (raadsregistratienummer Z/23/072792/339078)

De **voorzitter**: Eens per vier jaar moet de gemeente de Huisvestingsverordening actualiseren. De Huisvestingsverordening geeft regels over het onttrekken, samenvoegen, omzetten of splitsen van woningen in Voorschoten met een koop- of huurprijs beneden de betaalbaarheidsgrens. Nu ligt de nieuwste actualisatie voor.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zag deze week op Funda dat van de ruim 100 woningen die in Voorschoten te koop stonden, er "maar liefst" 12 onder de NHG-grens werden aangeboden. Dan denkt u misschien dat de NHG-grens een hele lage grens is en dat dat echt heel goedkope woningen zijn, maar de NHG-grens ligt dit jaar op € 425.000. Nauwelijks 10% van de woningen die in Voorschoten te koop staan, staat te koop voor onder € 425.000. Dat betekent dat mensen die wel een woning willen kopen maar niet een hele dikke portemonnee hebben en geen hele grote hypotheek kunnen krijgen, aangewezen zijn op een heel beperkt aantal woningen. Die concurrentie wordt nog krappere als je bedenkt dat deze woningen voor een deel ook de woningen zijn waar particuliere verhuurders naar op zoek zijn om ze te kopen en vervolgens in te dure huur aan te bieden. Die ontwikkeling heeft de afgelopen jaren al plaatsgevonden in Nederland en is zo uit de klauwen gelopen dat de minister gemeenten nu een mogelijkheid heeft gegeven om in de Huisvestingsverordening opkoopbescherming op te nemen. Dat betekent dat je aangeeft dat een woning die tot een bepaalde prijs gekocht wordt, de eerste vier jaar na de verkoop niet in de huur mag worden gezet. Heel veel gemeenten, ook best veel gemeenten in onze directe omgeving, bijvoorbeeld de gemeente Den Haag, hebben deze opkoopbescherming al opgenomen in hun Huisvestingsverordening. Dat betekent ook dat de verhuurders waar het hier om gaat, op zoek gaan naar gemeenten waar het nog wel kan. Dan is Voorschoten niet zo heel ver weg. Toch stelt ons college voor om in de nieuwe Huisvestingsverordening geen opkoopbescherming op te nemen. Het argument daarvoor is dat er al een wet aan komt die de verhuurders in deze prijs categorie, in deze branche, verder gaat beperken, omdat het puntenstelsel opgehoogd wordt. Dat klopt; die wet komt er inderdaad aan, maar die ligt nog in de Tweede Kamer en is nog niet aangenomen. Wij weten niet of die aangenomen gaat worden en of die nog gewijzigd gaat worden. Kortom, dat biedt de mensen die in Voorschoten op zoek zijn naar een betaalbare koopwoning, niet genoeg bescherming. Daarom dien ik bij dezen met steun van de PvdA amendement 209 in om die opkoopbescherming alsnog in te voeren. Dat amendement is helemaal vormgegeven volgens de modelverordening van de VNG om het juridisch allemaal goed in te dekken. Er was een heel klein, maar vrij cruciaal zinnetje weggevalen in de oorspronkelijke versie, namelijk wat het grensbedrag zou zijn, dus tot welke grens woningen hieronder zouden vallen. Dat is in een gewijzigde versie naar u toegestuurd. Het gaat om woningen tot de NHG-grens. Die indexeert elk jaar mee met hoe de NHG-grens wordt vastgesteld.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, wilt u afronden? U bent door uw tijd heen.

De heer **Maassen** (SP): Dat begrijp ik. Ik had al speciaal gespaard om dit nog in te kunnen dienen. Ik zal afronden. We hebben in de commissie van de wethouder begrepen dat er een probleem is met de ambtelijke capaciteit.

De **voorzitter**: Nee, meneer Maassen, u moet echt afronden. U begint nu een nieuw betoog. U heeft uw amendement ingediend. Anders gaat u weer een heel nieuw betoog houden.

De heer **Maassen** (SP): Ik wilde eigenlijk nog één zin zeggen, maar goed.

De **voorzitter**: Met hoeveel komma's?

De heer **Maassen** (SP): Heel weinig, maar dit kost ook tijd.

De **voorzitter**: U krijgt nog vijf seconden.

De heer **Maassen** (SP): Als je ervoor zorgt dat het hele dorp onder deze regeling valt en niet een enkele wijk, is het vrij makkelijk om aan te tonen dat dit noodzakelijk is zonder dat dit veel ambtelijke capaciteit kost. Het amendement luidt:

"Amendement 209.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 24 mei 2023, gezien het raadsvoorstel Z/23/072792/339078, Actualisatie lokale huisvestingsverordening,

overwegende dat:

- *betaalbare koopwoningen in Voorschoten nauwelijks worden aangeboden;*
- *met name de groepen die zich richten op betaalbare koopwoningen, zoals jongeren en koopstarters, hierdoor een hele kleine slaagkans hebben op de woningmarkt in Voorschoten;*
- *juist deze doelgroepen door hun moeilijke positie op de woningmarkt ondersteuning behoeven;*

constaterende dat:

- *betaalbare koopwoningen in de Randstad op grote schaal zijn opgekocht door particuliere verhuurders, waardoor de druk op de markt nog is toegenomen;*
- *de minister daarom gemeenten het instrument van de opkoopbescherming heeft gegeven, waarmee deze ongelijke concurrentie kan worden aangepakt;*
- *gemeenten als Den Haag en Amsterdam dit instrument inmiddels voor de hele stad hebben ingezet;*
- *het aantal te koop staande betaalbare koopwoningen (tot NHG) in Voorschoten zo'n 10% van het totaal aantal te koop staande woningen is;*

van mening dat:

- *gebruik van het instrument opkoopbescherming door gemeenten in de regio kan leiden tot een waterbedeffect;*
- *betaalbare koopwoningen in Voorschoten erg schaars zijn;*
- *koopstarters en jongeren op de Voorschotense woningmarkt zijn weggedrukt door ongelijke concurrentie door particuliere verhuurders;*
- *de rentestand geen structurele bescherming tegen opkoop biedt;*
- *wetgeving om het puntenstelsel aan te passen nog niet is aangenomen door de Tweede Kamer en dat daarmee onzeker is of, wanneer en in welke vorm dit zal worden ingevoerd;*

Besluit:

De volgende artikelen toe te voegen aan de Huisvestingsverordening Voorschoten 2023, na artikel 11:

Hoofdstuk Opkoopbescherming

Artikel 12 Definities

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- *beschermde woonruimte*: in artikel 21l, tweede lid, aangewezen goedkope of middeldure woonruimte;
- *datum van inschrijving*: datum van inschrijving in de openbare registers van de akte van levering van de woonruimte aan de nieuwe eigenaar;
- *verhuurvergunning opkoopbescherming*: vergunning als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de wet.

Artikel 13 Verhuurvergunning opkoopbescherming, aanwijzing beschermde woonruimte

1. Gedurende de periode van vier jaren na de datum van inschrijving is het verboden beschermde woonruimte te verhuren zonder verhuurvergunning opkoopbescherming van burgemeester en wethouders.
2. Als beschermde woonruimte wordt aangewezen iedere woonruimte in de gemeente Voorschoten met een koopprijs onder de NHG-grens.

Artikel 14 Aanvraag verhuurvergunning opkoopbescherming

Een aanvraag om een verhuurvergunning opkoopbescherming wordt ingediend door gebruikmaking van het formulier dat te vinden is op de website van de gemeente. Daarop staat vermeld welke gegevens moeten worden verstrekt.

Artikel 15 Gevallen waarin de verhuurvergunning opkoopbescherming moet worden verleend

1. Als artikel 43, eerste lid, van de Huisvestingswetwet 2014 (Bibob-weigering) niet van toepassing is, moet de verhuurvergunning opkoopbescherming in elk geval worden verleend in de gevallen genoemd in artikel 41, derde lid, onder a tot en met c, van de wet.
2. In de gevallen genoemd in artikel 41, derde lid, onder a en b, van de Huisvestingswet 2014, wordt de persoon aan wie de beschermde woonruimte wordt verhuurd en die de huurder is op grond van wiens hoedanigheid er recht is op de vergunning, in de vergunning genoemd. De vergunning vervalt zodra deze huurder niet de huurder is die in de beschermde woonruimte verblijft.

Artikel 16 Gevallen waarin de verhuurvergunning opkoopbescherming kan worden verleend

1. Als artikel 43, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014 (Bibob-weigering) niet van toepassing is, kan de verhuurvergunning opkoopbescherming worden verleend:
 - a. als de beschermde woonruimte in opdracht van de gemeente is aangekocht;
 - b. als de beschermde woonruimte door een gecertificeerde of door de gemeente of de rijksoverheid gecontracteerde zorgaanbieder is aangekocht om te worden verhuurd aan cliënten met een zorgindicatie;
2. Als artikel 43, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014 (Bibob-weigering) niet van toepassing is, kan de verhuurvergunning opkoopbescherming in bijzondere gevallen worden verleend als het belang dat gediend wordt met het verhuren van de beschermde woonruimte naar het oordeel van burgemeester en wethouders zwaarder moet wegen dan het belang van het behouden van de beschermde woonruimte voor de kopersmarkt.
3. In andere gevallen dan genoemd in het eerste en het tweede lid en artikel 21n, kan de vergunning worden geweigerd.

Artikel 17 Intrekken van de verhuurvergunning opkoopbescherming

Behalve op grond van artikel 44, eerste lid, van de huisvestingswet 2014 (Bibob-intrekking), kan een verhuurvergunning opkoopbescherming in elk geval ook worden ingetrokken:

- a. als blijkt dat de vergunning is verstrekt op grond van onjuiste of onvolledige gegevens en zou zijn geweigerd als de juiste of de volledige gegevens bekend waren geweest;

Artikel 18 Bestuurlijke boete

1. Overtreding van de verboden bedoeld in de artikelen 8, 21, 22 van de Huisvestingswet 2014, handelen in strijd met een voorwaarde of voorschrift als bedoeld in artikel 24 van de wet, alsmede handelen in strijd met artikel 21j kan worden beboet met een bestuurlijke boete.
2. De bestuurlijke boete bedraagt hoogstens:
 - a. voor overtreding van artikel 8, eerste lid, van de wet: € 410;

- b. voor overtreding van artikel 21j: € 410 voor een natuurlijk persoon en € 2.250 voor een rechtspersoon;*
- c. voor overtreding van de artikelen 8, tweede lid, 21 van de wet of voor handelen in strijd met een voorwaarde of voorschrift als bedoeld in artikel 24 van de wet: € 20.500;*
- d. voor overtreding van de artikelen 8, tweede lid van de wet, als binnen een tijdvak van vier jaar voorafgaand aan de constatering van de overtreding al een bestuurlijke boete is opgelegd voor overtreding van hetzelfde verbod: € 82.000;*

en de artikelen 12 tot en met 16 te vernummeren naar 19 tot en met 23."

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit mij volledig aan bij wat de heer Maassen zojuist heeft gezegd. Een kleine blik op Funda laat gewoon zien hoe duur de huizen hier zijn. Het algemene beeld is dat er in Voorschoten relatief sowieso weinig betaalbare woningen zijn. Er zijn bijvoorbeeld meer betaalbare woningen in Wassenaar dan in Voorschoten. En de woningen die betaalbaar zijn, zitten ook nog eens in het duurdere segment. Dat zijn volgens mij voldoende argumenten voor zo'n opkoopbescherming, die een manier is om die betaalbare woningen te realiseren. Ik hoop dus echt dat dit op die manier vormgegeven kan worden. De suggestie van de heer Maassen om Voorschoten als één gebied te pakken, lijkt me heel logisch. Het is ook belangrijk om aan te geven dat deze opkoopbescherming door heel veel gemeenten in Nederland ingevoerd is en dat Voorschoten weer de gekke Henkie van de klas is door hier weer eens heerlijk een uitzondering voor te gaan maken. Laten we nou niet die gekke Henkie zijn en laten we gewoon in de vaart der volkeren meegaan en ervoor zorgen dat we met Nederland en dus ook in Voorschoten aan die betaalbare woningen komen. Dat is keihard nodig.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik moet toegeven dat ik het amendement na het horen van de woorden van de heer Maassen en de heer Posthuma erg sympathiek vind. Ik ben dus erg benieuwd wat de wethouder daarvan vindt en hoe hij daarover adviseert.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik ben helemaal niet bang dat Voorschoten de gekke Henkie gaat worden, ongeacht wat straks de uitkomst zal zijn. Ik wil daar straks even extra goed naar kijken, want het is een heel technisch amendement, waarvoor complimenten, want ik zie dat dat wel wat tijd heeft gekost. Ik wil daar ook met de coalitiepartners nog even goed naar kijken. Waarom ben ik niet bang dat Voorschoten de gekke Henkie zou worden? Ten eerste omdat wij dat als Voorschoten überhaupt niet zijn, maar ook omdat onze grote buur, de gemeente Leiden, drie of vier maanden geleden juist heeft besloten om die opkoopbescherming niet versneld door te voeren. Dat is een keuze geweest. De argumentatie die daarachter zit, is dat allerlei verschillende regelingen in elkaar grijpen, waardoor dit te ingewikkeld of te complex zou zijn. Ik ken niet alle ins en outs daarvan; ik zie de heer Posthuma al googelen, ongetwijfeld om mij daarop te bevragen, maar dit geeft wel aan dat het misschien wat complexer is. Ik wil het oordeel van het college hierover dus zeker horen, zodat wij hier een weloverwogen beslissing over kunnen nemen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij kunnen ons aansluiten bij de opmerking van de heer Lavrijsen dat het best lastig is om goed te overzien wat er nu precies wordt voorgesteld in het amendement, omdat dat vrij laat gekomen is. Ook wij wachten het collegeadvies dus af.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik heb gelukkig nog enige tijd. We hebben in het verleden ook al eens een motie ingediend waarin opkoop aan de orde kwam. De wethouder heeft eerder aangegeven dat er met deze verordening wel mogelijkheden zijn. Ook wij wachten het advies van de wethouder over het wel of niet opnemen hiervan af, maar wij hebben begrepen dat ook de voorliggende verordening mogelijkheden zou bieden.

De **voorzitter**: Ik heb weinig vragen vanuit de raad gehoord. Het gaat dus vooral om een reactie op het amendement. Ik vraag ook het college om aan de spreektijd te denken.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik zal proberen zo snel mogelijk te spreken. We staan voor een dilemma. We willen zo graag en we hebben zo ons best gedaan, maar wat er nu gebeurt ... Om 17.00 uur kwam dit zeer uitgebreide, gedetailleerde en technische stuk in de mailbox binnen. We hebben gedaan wat we konden. Het antwoord is als volgt. Ook al hadden we dit voorstel een dag eerder gekregen, dan was het antwoord waarschijnlijk hetzelfde geweest; daar ligt het dus niet aan. Zoals u weet zijn wij bezig met het in elkaar zetten van een nieuwe lokale Woonvisie. Op 10

mei jongstleden waren we hier met zes fracties aanwezig. Ik zat op de tribune en heb die keer wél mijn mond gehouden; ik kan dat heus. Maar wij zagen toen niet aankomen dat dit op ons af zou komen. Het gaat net om die ene fractie die die avond verhinderd was. We hebben het er in de commissie wel over gehad, maar dit hebben we niet aan zien komen.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, u heeft geen spreektijd meer.

De heer **Maassen** (SP): Het is niet waar wat hij zegt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ga even namens de heer Maassen spreken, want ik heb de uitzending vandaag teruggekeken. Het was daadwerkelijk meneer Maassen die dat punt heel nadrukkelijk heeft ingebracht tijdens die commissievergadering.

Wethouder **Van der Elst**: Jawel, maar niet zo'n technisch stuk van drie pagina's, dat dan om 17.00 uur in de mailbox komt. Het spijt me zeer, maar dat heeft u niet aangekondigd.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dit is een beetje flauw, want de heer Maassen heeft de modelverordening van de VNG gebruikt. Daar hebben echt al honderd mensen overheen zitten akkeren. Meneer Maassen heeft dus niet op het allerlaatste moment er zomaar iets in zitten fietsen. Dit is gewoon door de VNG gedaan, door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, en enorm veel experts hebben hiernaar gekeken. Het is geen rotzooi wat hierin staat. U moet dit dus heel serieus nemen. Ik wil daar graag een reactie op horen.

Wethouder **Van der Elst**: We nemen dit bloedserieus, zoals we alles bloedserieus nemen. Artikel 13.2, waarin "iedere woonruimte" staat, hadden wij er dus ook al uitgefilterd, maar we nemen dit serieus. In september komt naar verwachting het moment waarop we de nieuwe lokale Woonvisie gaan vaststellen. Dan komen er ook kaders. Waar kunnen we nou naartoe sturen? Dit is een toezegging: we kunnen onze uiterste best doen om dan meer informatie mee te nemen om te kijken wat de situatie in Voorschoten precies is. Op dit moment hebben wij in de private verhuursector in de verhuurprijs tussen € 753 en € 1.100 - dus in de middenhuur - 590 woningen in Voorschoten.

De heer **Posthuma** (PvdA): U bent mijn tijd een beetje aan het oproken. Dat vind ik niet zo oké. Die Woonvisie heeft hiermee helemaal niks te maken. Het is heel duidelijk. Meneer Maassen heeft net al op Funda gekeken. Ik kan over de afgelopen jaren nog allerlei cijfers geven waaruit blijkt hoe slecht het in Voorschoten met betaalbare woningen is. U komt met een of ander procedureel, niet-inhoudelijk antwoord. Dit slaat nergens op. Ik heb nog een paar minuten de tijd, maar u zit allerlei antwoorden te geven die nergens op slaan. Dit gaat over het realiseren van betaalbare woningen in Voorschoten. Wat u aan het doen bent, is dat verhinderen.

Wethouder **Van der Elst**: De reden waarom de Huisvestingsverordening nu voorligt, is dat zij verloopt. Dat weet u. Anders hebben wij er geen en dan hebben we een ander probleem. De verordening wordt dus opgerekt. Er zijn twee mutaties. Die worden duidelijk genoemd in het raadsvoorstel. Verder werken we met elkaar naar een stuk analyse van wat we lokaal precies willen gaan doen met de woningbouw, de woningvoorraad, de Doelgroepenverordening en de Huisvestingsverordening. Dat zou dus een moment zijn waarop we de ruimte hebben om een onderbouwd antwoord en een verdere analyse te kunnen geven. Dat is punt één.

De heer **Posthuma** (PvdA): De reden waarom we erover begonnen, is dat de argumentatie in het door u naar de raad gestuurde stuk vrij mager is. In dat stuk geeft u aan dat de rente nu omhoog is en dat het niet meer van toepassing is. De afgelopen jaren hebben we alleen stijgingen gezien. Voorlopig komen er in de komende periode geen betaalbare woningen bij. Dat zorgt er simpelweg voor dat we, als de rente straks weer een beetje gaat dalen, weer met hetzelfde probleem opgezadeld zitten en dat het weer aantrekt. De analyse is dus zwak. U kunt alleen maar terugkomen op een capaciteitsgebrek. Het is gewoon pure onwil wat ik hier voorbij zie komen. Dat vind ik niet oké.

De **voorzitter**: En uw vraag? Heeft u een vraag aan het college?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja, of het college bereid is om die onwil in te trekken en te proberen om wél op die manier met deze verordening verder te gaan, want dat is gewoon mogelijk. Dit is gewoon wat heel veel gemeenten in Nederland hebben gedaan.

Wethouder **Van der Elst**: Ik had nog wel wat inhoud kunnen beschrijven, maar gelet op de tijd denk ik dat ik maar naar het eindpunt van mijn eerste reactie ga. We hebben geen schijn van kans. Het lukt ons niet. We kunnen dit niet nu oppakken. Ik denk dat dat een realiteitszin is die ook wat waard is. Als u dat als "onwil" wegzet, vind ik dat makkelijk, maar het is niet anders. Ik sta ook voor, achter en naast mijn ambtenaren, zoals we dat allemaal hier intern doen. We hebben geen schijn van kans om dit eerder te doen dan in september, in het verlengde van de Woonvisie. Het feit dat dit stuk nu voorligt, is puur een technische exercitie, omdat we een actuele Huisvestingsverordening moeten hebben. Dat is de enige reden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Als het over capaciteit gaat, kan de capaciteit ook op een later tijdstip ingezet worden. Als het nu niet kan, zouden we met elkaar overeen kunnen komen dat het binnen een gezette periode ingevoerd kan worden, bijvoorbeeld aan het eind van het jaar, omdat er dan misschien meer capaciteit beschikbaar is. Wellicht kunnen we hier zelfs capaciteit voor inhuren.

Wethouder **Van der Elst**: Ik heb de toezegging gedaan dat we onze uiterste best doen om aan het einde van het traject van de Woonvisie, als we bij de vaststelling van kaders komen, dit stuk zo veel mogelijk mee te nemen. Maar als we dat nu besluiten, storten we ons in een afgrond waar wij intern de consequenties niet van zien. Dat is geen onwil, maar realiteitszin.

De heer **Posthuma** (PvdA): Bij de begrotingsbehandeling van afgelopen jaar hebben wij een ton vrijgemaakt om aan betaalbare woningen te realiseren. Die ton zou onder andere bedoeld zijn voor externe inhuur. Volgens mij is dat een prachtig bedrag waar u zeker een Huisvestingsverordening van kan opstellen en die dingen kan realiseren. Er is nu de kans. U heeft het geld en u heeft de mogelijkheden. Succes!

De **voorzitter**: Ook voor de PvdA-fractie geldt dat de spreektijd zo goed als op is.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Gezien de discussie en om het debat over "onwil" en "geen onwil" te beslechten, zou ik graag een schorsing van vijf minuten willen voorstellen om iets meer te horen over de reden en misschien de achtergronden van de "onwil".

De **voorzitter**: Prima. Ik heb een voorstel. Zullen we de wethouder even de beantwoording laten afmaken en dan na de beantwoording vijf minuten schorsen? Ik constateer dat met dat ordevoorstel wordt ingestemd. Wethouder Van der Elst, vervolg uw korte nog resterende beantwoording.

Wethouder **Van der Elst**: Er zitten inhoudelijk in ieder geval nog wel wat punten waar we twijfel over hebben en waar we uitgebreider achteraan zouden willen gaan. Moeten we spreken over een NHG-grens of is in dit kader een grens van € 355.000 van toepassing, zoals je die ook in de Realisatieagenda voorbij zag komen? Dat is gewoon een andere norm. Als je dit zomaar aanneemt ... Je moet niet verwijzen naar de NHG-grens, want die staat op € 405.000. Dat schoot zomaar even langs. De bereidheid is er dus wél. De toezegging is dat we er zo goed mogelijk mee om zullen gaan. Dan moet u denken aan de termijn van september. Ik was voornemens om in het verlengde van de commissievergadering nog een korte mededeling te doen, maar dat is geen antwoord op wat vandaag ingebracht is. We hebben toen gesproken over het Vereveningsfonds; weet u nog wel? Als je een pluk huizen bouwt waar helemaal niks sociaals in zit, moet je storten in een fonds. Daarvoor is inderdaad nog nooit geld opgehaald. In die zin zit er dus geen geld in het fonds, maar ik wil daaraan toevoegen dat bij de start van dat fonds wel degelijk € 100.000 door de gemeente zelf erin is gestopt. Het saldo in het fonds is dus € 100.000; dat wilde ik verduidelijken.

De **voorzitter**: We gaan nu voor vijf minuten schorsen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat de heer Maasen een extra minuut spreektijd krijgt om iets toe te lichten naar aanleiding van de uitkomst van de schorsing.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Die hele minuut heb ik niet nodig. We hebben het in de schorsing uitgebreid besproken. Het is duidelijk dat iedereen dit een belangrijk onderwerp vindt. Ik moet mijn excuses aanbieden: ik heb dit amendement relatief laat ingestuurd, waardoor niet iedereen het helemaal heeft kunnen doorgronden. Bovendien heeft bijna niemand nog voldoende spreektijd om dit onderwerp de aandacht te geven die het verdient. Het is logisch dat de verordening nu verlengd moet worden omdat die anders verloopt. Ik wil mijn amendement dus graag aanhouden. We gaan het amendement agenderen om het in de context van de nieuwe Woonvisie te bespreken, zodat het wél de aandacht krijgt die het verdient. Laat ik het zo zeggen: op dit moment trek ik het amendement in, met het idee om het later weer in te dienen.

De **voorzitter**: Dank u wel. U trekt het amendement in en deze inhoud wordt meegenomen bij de Woonvisie zoals die is besproken. Dan kunt u uiteraard uw inbreng leveren en uw vragen stellen.

De heer **Maassen** (SP): En het voorstel komt dan ook weer aan de orde.

De **voorzitter**: Ja, dat is uiteraard aan uzelf. Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging. Amendement 209 is ingetrokken.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik vind de argumentatie in het stuk voor waarom er geen opkoopbescherming zou moeten zijn, matig. Het feit dat wij daar op dit moment nog niks over kunnen beslissen, noopt mij ertoe om hiertegen te stemmen.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

16. Zienswijze begroting GR Holland Rijnland 2024 (raadsregistratienummer Z/23/075311/346159)

De **voorzitter**: De gemeenteraad heeft de conceptbegroting van Holland Rijnland ontvangen. We bespreken de conceptzienswijze over deze begroting. Het algemeen bestuur betreft de zienswijzen van de gemeenteraden bij de besluitvorming over de begroting. D66 heeft nog 27 seconden.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Dat is ruim. We willen graag amendement 205 indienen, met grote dank aan de griffie voor de hulp hierbij, om te zorgen dat we op tijd de spullen krijgen, zoals afgesproken. Dat is namelijk de enige manier waarop wij als raad ons werk kunnen doen. Het amendement, dat mede wordt ingediend door alle overige fracties, luidt:

"Amendement 205.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel Zienswijze begroting GR Holland Rijnland 2024 alsook gelezen het griffieadvies hierbij;

constaterende dat de termijnen waarmee Holland Rijnland dit jaar werkt, niet in overeenstemming zijn met de nieuwe termijnen zoals in 2022 in de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen vastgelegd zijn;

overwegende dat de afspraken over genoemde termijnen de raden in het algemeen en de Voorschotense raad in het bijzonder ondersteunen in hun rol als controlerend orgaan;

Besluit: het voorgestelde beslispunt als volgt aan te vullen:

Over de begroting Holland Rijnland 2024 een zienswijze te geven bij het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zoals verwoord in de conceptzienswijzebrief, met inbegrip van de volgende toevoeging als laatste passage in de zienswijzebrief:

'Met het oog op de zienswijzeprocedure voor de begroting in de komende jaren wijzen wij u graag op de termijnen in artikel 34 en 35 van de in 2022 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

Hieruit blijkt dat tussen aanbieding van de ontwerpbegroting door het Dagelijks Bestuur aan de gemeenteraden en aanbieding door het DB van de ontwerpbegroting inclusief (reactie op) de zienswijzen aan het AB ten minste twaalf weken zitten.

Tussen aanbieding door het DB en behandeling in het AB zit dus een langere periode dan twaalf weken. De dit jaar door Holland Rijnland gehanteerde termijnen zijn hiermee niet in overeenstemming. Wij willen u verzoeken hier bij de planning van de DB- en AB-vergaderingen en het begrotingsproces in 2024 e.v. rekening mee te houden."

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Op basis van de discussie in de commissie Burger en Bestuur op 11 mei heb ik na mijn bijdrage om als Voorschoten meer inhoudelijke accenten te zetten bij zienswijzebrieven, uitgedaagd door mijn gewaardeerde overbuurvrouw van D66, Esther Mieremet, een amendement geschreven in verband met de bereikbaarheid van Voorschoten. Ik denk dat het amendement voor zichzelf spreekt. Wij vinden meer en urgente aandacht voor de lastige bereikbaarheid van ons dorp heel belangrijk. Daarbij gaat het eigenlijk om de bereikbaarheid naar alle kanten: naar noord en naar zuid, maar zoals mevrouw Schroot mij terzijde eens uitlegde, eigenlijk ook van oost naar west, van Zoetermeer naar Katwijk. In dat licht heb ik het amendement geschreven. Het doet mij geweldig veel deugd dat alle andere fracties zich daarbij hebben aangesloten. Het amendement luidt:

"Amendement 204.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 25 mei 2023, gezien het raadsvoorstel Zienswijze begroting GR Holland Rijnland 2024,

constaterende dat de gemeenteraad van Voorschoten in de gelegenheid gesteld wordt een zienswijze te geven op de begroting Holland Rijnland 2024;

overwegende dat de begroting van Holland Rijnland in par.2.2.1.van dit document enkele passages bevat over een openbaarvervoersvisie;

voorts overwegende dat Voorschotens bereikbaarheid al langdurig een bijzonder punt van zorg en aandacht is;

Besluit: Het voorgestelde besluit als volgt aan te vullen:

'Over de begroting Holland Rijnland 2024 een zienswijze te geven bij het bestuur van de gemeenschappelijke regeling zoals verwoord in de conceptzienswijzebrief, met inbegrip van de volgende toevoeging in de zienswijzebrief.

Wij merken voorts het volgende op. Naar aanleiding van het in paragraaf 2.2.1 verwoorde over bereikbaarheid en een openbaarvervoersvisie juichen wij het toe dat Holland Rijnland samen met de gemeenten wil 'inzetten op een gedragen visie en strategie voor het openbaarvervoersysteem 2050 in Holland Rijnland'. Vanuit Voorschotens perspectief blijft er dringend aandacht vereist voor de lastige bereikbaarheid van ons dorp zowel naar de noord- als zuidkant. V.w.b. het busvervoer: de na het recente treinongeluk bij Voorschoten door treinuitval geconstateerde meer dan overvolle bussen van Leiden naar Den Haag en vice versa zijn o.a. een treffende illustratie van het belang van robuuste ov-netwerken'."

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Over dit onderwerp kan ik ook kort zijn, hoewel ik nog veel tijd heb. Dat zal ik jullie besparen. Wij steunen de zienswijze en wij denken dat we met de twee breed gedragen amendementen, de amendementen 204 en 205, op een gepaste wijze deze zienswijze in het belang van Voorschoten aanscherpen op het punt van de bereikbaarheid. Een groot compliment voor de heer Bremmer, die daar met amendement 204 een lans voor heeft gebroken. Amendement 205 gaat over het in de toekomst naleven van de gestelde termijnen als basis voor een gedegen besluitvorming. Wij zullen het voorstel en de twee amendementen dus steunen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik wil alleen mijn dank uitspreken aan de opstellers van de amendementen. Ik denk dat ze ons een dienst hebben bewezen, zodat we als Voorschoten een krachtig geluid kunnen laten horen dat we ons inderdaad zorgen maken over de bereikbaarheid en dat we de stukken heel graag op tijd willen om onze invloed in de regio te doen gelden. Wij zijn dus voor de amendementen en het voorstel.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. We denken dat er twee waardevolle aanvullingen liggen. We sluiten ons daar dus graag bij aan.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt amendement 204 van alle fracties.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt amendement 205 van alle fracties.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

17. Overig

De **voorzitter**: Er is geen onderwerp voor dit agendapunt.

18. Sluiting

De **voorzitter**: Het is 23.45 uur. Dank voor deze fijne vergadering. We hebben het toch nog redelijk rap gedaan, gelet op het aantal agendapunten. Veel dank voor uw inbreng en voor de fijne vergadering. We gaan nog even naar de borrel, maar voor straks welterusten. Ik sluit de vergadering.

De voorzitter sluit om 23.45 uur de vergadering.

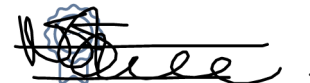
Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 6 juli 2023.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stemerding